

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí



DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví
pro individuální podnikatele**

Bc. Tereza Hrachová

© ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Tereza Hrachová

Podnikání a administrativa

Název práce

Dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví pro individuální podnikatele

Název anglicky

Impact of Transition from Tax Records to Business Accounting for Individual Entrepreneur

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je simulace postupu při přechodu z daňové evidence na vedení podvojného účetnictví konkrétního podnikatele. Cílem je charakterizovat problematiku daňové evidence a účetnictví. Daná problematika bude demonstrována na konkrétních praktických příkladech, na kterých budou porovnávány daňové dopady a rozdílné způsoby zaznamenávání hospodářských operací na základě platných právních předpisů České republiky.

Metodika

Práce bude rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a část praktickou. K vypracování teoretických východisek bude využito především znalostí z prostudované odborné literatury, příslušných zákonů a internetových zdrojů, týkajících se přechodu z daňové evidence na účetnictví. V jednotlivých kapitolách budou nejprve vysvětleny základní pojmy, právní předpisy týkající se dané problematiky a v neposlední řadě také podmínky, při kterých je možné vést daňovou evidenci či účetnictví. V praktické části práce budou využity teoretické poznatky, na základě kterých budou provedeny názorné příklady zaznamenávání jednotlivých hospodářských operací formou daňové evidence a účetnictví. Na základě komparace obou systémů budou vyhodnoceny rozdíly a zhodnoceny jednotlivé daňové dopady na konkrétního podnikatele, které povedou k vyhodnocení výhodnosti daňové evidence nebo účetnictví. V závěru práce budou shrnuty nejdůležitější poznatky a informace a následně vlastní doporučení pro podnikatele.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran textu

Klíčová slova

Daňová evidence, finanční účetnictví, daňový dopad, příjmy, výdaje, náklady, výnosy, majetek.

Doporučené zdroje informací

- CARDOVÁ, Zdenka. Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 156 st. ISBN 978-80-7357-288-4
- DUŠEK, Jiří. Převod daňové evidence na vedení účetnictví: [podle právního stavu k 1.1.2008]. 6. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2008, 127 s. ISBN 978-80-247-2387-7
- DVOŘÁKOVÁ, Dana. Základy účetnictví. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 308 s. ISBN 978-80-7357-544-1
- PILAŘOVÁ, Ivana. Účetnictví podnikatelských subjektů. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. 140 st. ISBN 978-80-7357-617-2
- SEDLÁČEK, Jaroslav. Daňová evidence podnikatelů 2012. 9. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2012. 128 st. ISBN 978-80-247-4174-1
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 29. 9. 2014

Ing. Helena Čermáková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci na téma "Dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví pro individuální podnikatele" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

podpis autora

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé práce paní Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za vedení a odbornou spolupráci v průběhu vypracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala panu Vratislavu Slavíkovi za poskytnutí potřebných informací k vypracování této práce.

Dopady přechodu z daňové evidence na účetnictví pro individuální podnikatele

SOUHRN

Na základě současné právní úpravy se mohou podnikatelé, kteří nejsou zapsáni v obchodním rejstříku, svobodně rozhodnout, zda povedou daňovou evidenci nebo budou účtovat v soustavě účetnictví.

Během své podnikatelské činnosti mohou podnikatelé přejít z daňové evidence na vedení účetnictví, a to dobrovolně nebo na základě povinnosti ze zákona, pokud překročí zákonem stanovené limity. Vedení daňové evidence, ale i vedení účetnictví, se nejčastěji řídí zákonem č.563/1991 Sb. o účetnictví.

Úkolem této diplomové práce je seznámit čtenáře s problematikou přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví, znázorněném na konkrétním podnikatelském subjektu.

Výsledky obou situací, tedy daňové dopady na podnikatele při vedení daňové evidence, tak i při vedení účetnictví, byly porovnány a na základě výsledků bylo doporučeno konkrétnímu podnikateli zůstat u vedení daňové evidence.

Klíčová slova: daňová evidence, účetnictví, podnikatelský subjekt, účetní jednotka, účetní soustava, převodový můstek, daňové dopady

Impact of Transition from Tax Records to Business Accounting for Individual Entrepreneur

SUMMARY

An entrepreneurs, who are not registered in the commercial register, can free decide wheter they will keep tax records or they will be in charge of accounting system.

An Entrepreneurs can go from tax records to accounting. They can voluntarily or pursuant to obligations under the Act during their business, if it exceeds statutory limits. Tax records, as well as bookkeeping, are mostly governed by Act No.563 / 1991 Sb. Accounting.

The task of this thesis is familiar with the problems of transition from tax records to accounting, it is shown in a particular organization.

The results of both situations, tax impact on businesses while keeping tax records, as well as in accounting, were compared and the results have been advised to stay at a particular entrepreneurs keeping tax records.

Keywords: tax, bookkeeping, business entity, the entity accounting system, transmission bridge, tax implications

Obsah

1	ÚVOD	11
2	CÍL PRÁCE A METODIKA	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	12
3	LITERÁRNÍ ŘEŠERŠE	13
3.1	Daňová evidence	13
3.1.1	Předmět daňové evidence	13
3.1.2	Cíl daňové evidence	14
3.1.3	Obsah daňové evidence	15
3.1.4	Forma daňové evidence	15
3.1.5	Způsoby oceňování majetku a dluhů	18
3.1.6	Skutečný stav majetku a dluhů	20
3.1.7	Daňový doklad	20
3.2	Účetnictví	21
3.2.1	Právní úprava účetnictví	21
3.2.2	Zákon o účetnictví	21
3.2.3	Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele	22
3.2.4	České účetní standardy	23
3.2.5	Mezinárodní regulace	23
3.2.6	Obecné účetní zásady	24
3.2.7	Charakteristické rysy účetnictví	27
3.2.8	Účetní soustavy do roku 2004	28
3.2.9	Účetní zápis, doklad	29
3.2.10	Účetní knihy	30
3.2.11	Směrná účtová osnova a účtový rozvrh	31

3.2.12	Odpisy v účetnictví	31
3.2.13	Závěrka	32
3.2.14	Rozvaha podniku	33
3.2.15	Vymezení aktiv	35
3.2.16	Vymezení pasiv.....	35
3.2.17	Výkaz zisku a ztráty.....	36
3.2.18	Náklady podniku.....	36
3.2.19	Výnosy podniku.....	37
3.2.20	Příloha k účetní závěrce.....	37
3.3	Přechod z daňové evidence na účetnictví.....	38
3.3.1	Důvody přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví.....	38
3.3.2	Účetní předpisy postupu přechodu z DE na vedení účetnictví	39
3.3.3	Účetní pohled na přechod z daňové evidence na vedení účetnictví	39
3.3.4	Daňový pohled na přechod z daňové evidence na vedení účetnictví	40
3.3.5	Jednotlivé kroky převodu z daňové evidence na vedení účetnictví.....	41
3.3.6	Inventarizace jednotlivých položek majetku a závazků.....	42
3.3.7	Předmět inventarizace	42
3.3.8	Účetní pravidla převodového můstku	44
3.3.9	Otevření účetních knih.....	45
3.3.10	Kontrola převodu z daňové evidence na vedení účetnictví	46
4	VLASTNÍ ANALÝZA	47
4.1	Představení podnikatele	47
4.2	Účetní pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví	47
4.3	Postup převodových operací	48
4.4	Poklady k inventarizaci	48
4.4.1	Dlouhodobý hmotný majetek.....	48

4.5	Inventarizace	54
4.6	Účtový rozvrh.....	55
4.7	Převodové můstky jednotlivých složek majetku a závazků.....	57
4.8	Počáteční rozvaha a otevření účtů.....	58
4.9	Daňový pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví	62
4.9.1	Optimalizace daňového dopadu.....	64
4.10	Daň z příjmu FO v roce 2014	67
4.10.1	Výpočet daně z příjmů FO v daňové evidenci.....	67
4.10.2	Výpočet daně z příjmů FO v účetnictví	68
5	SHRNUTÍ A DISKUZE	72
6	ZÁVĚR	75
7	POUŽITÉ ZDROJE.....	76
8	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK.....	78

1 ÚVOD

Se vstupem České republiky do Evropské unie došlo v roce 2004 k částečné synchronizaci systému účtování jednotlivých zemí, na základě které došlo ke změně pojmu jednoduchého účetnictví, které bylo nahrazeno daňovou evidencí. V současné právní úpravě mají fyzické osoby, které nejsou zapsané v obchodním rejstříku, možnost svobodně se rozhodnout, zda budou účtovat v soustavě účetnictví nebo zda povedou daňovou evidenci.

Pokud se podnikatel rozhodne vést daňovou evidenci, na místo vedení účetnictví, musí sledovat, zda nepřekročil některé ze zákonných kritérií a nestal se tak účetní jednotkou. Pro vedení daňové evidence je rozhodující výše obrátu, pokud obrat překročí zákonem stanovený limit, stávají se podnikatelé účetní jednotkou a jsou povinni začít vést účetnictví.

Přechod z daňové evidence na účetnictví je administrativně náročný a obsahuje několik kroků, které jsou pro správný převod nezbytné. Mezi tyto kroky patří inventarizace a zjištění skutečného stavu majetku a závazků, uzavření daňové evidence, výpočet daňové povinnosti, sestavení účtového rozvrhu, převodového můstku a následné sestavení počáteční rozvahy a otevření účtů.

Mezi hlavní výhody daňové evidence patří především nižší administrativní náročnost ve srovnání s vedením účetnictví a dále menší požadavky na technické zabezpečení. Na druhé straně nevýhody této evidence spočívají v tom, že pokrývá pouze potřeby plynoucí z daňové povinnosti a je již mnohem méně využitelná pro řízení firmy.

Oproti tomu účetnictví tvoří ucelený informační systém, který přináší informace o finanční a majetkové situaci konkrétní účetní jednotky. Tento systém umožňuje hlubší, přesnější a širší pohled na celkové hospodaření firmy.

Podnikatel, u kterého dojde k simulaci přechodu z daňové evidence na účetnictví, nemá ze zákona povinnost přechodu z daňové evidence na účetnictví. Rozhodl se pro dobrovolný přechod, a to zejména z důvodu rostoucího zájmu o jeho služby a s tím spojené možnosti rozšířit své služby, které budou vyžadovat značnou investici do podnikání, kterou bude muset pravděpodobně řešit prostřednictvím bankovního úvěru.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je návrh postupu při přechodu z daňové evidence na vedení podvojného účetnictví konkrétního podnikatele. Dílčím cílem je charakterizovat problematiku daňové evidence a účetnictví. Daná problematika bude demonstrována na konkrétním praktickém příkladu, na kterém budou porovnávány daňové dopady a rozdílné způsoby zaznamenávání hospodářských operací na základě platných právních předpisů České republiky.

2.2 Metodika

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, na část teoretickou a část praktickou.

K vypracování teoretických východisek bylo využito především znalostí z prostudované odborné literatury, příslušných zákonů a internetových zdrojů, týkajících se přechodu z daňové evidence na účetnictví. V jednotlivých kapitolách jsou nejprve vysvětleny základní pojmy, právní předpisy týkající se dané problematiky a v neposlední řadě také podmínky, při kterých je možné vést daňovou evidenci či účetnictví.

V praktické části práce jsou využity teoretické poznatky, na základě kterých je proveden názorný příklad přechodu z daňové evidence na účetnictví konkrétního podnikatele. Na základě komparace obou systémů jsou vyhodnoceny rozdíly a zhodnoceny jednotlivé daňové dopady na konkrétního podnikatele, které povedou k vyhodnocení výhodnosti daňové evidence nebo účetnictví. Pomocí syntézy získaných poznatků a informací je sestaven podrobný návrh přechodu z daňové evidence na účetnictví.

3 LITERÁRNÍ ŘEŠERŠE

3.1 Daňová evidence

Pojem daňová evidence je definován v § 7b odst. 1 zákona o daních z příjmů následovně: Daňovou evidencí se pro účely daní z příjmů rozumí evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmů.

Tato evidence obsahuje údaje o:

- a) Příjmech a výdajích v členění potřebném pro zjištění základu daně
- b) Majetku a dlužích [1]

Poplatník s příjmy podle § 7 zákona o daních z příjmů, který nevede účetnictví a neuplatňuje výdaje paušálem, musí vést v souladu s § 7 zákona o daních z příjmů daňovou evidenci. Pro vedení daňové evidence je definován v § 7 zákona o daních z příjmů obsah, ale nikoliv forma. Záleží tedy na podnikateli, jakou formu evidence zvolí, je ale nutné respektovat obsahovou náplň tak, aby bylo možné z této evidence stanovit základ daně. [1]

Na základě novely zákona o účetnictví, která vstoupila od 1. ledna 2004 v platnost, mají účetní jednotky povinnost vést podvojně účetnictví a zároveň zrušila možnost vést účetnictví jednoduché. Jednoduché účetnictví bylo nahrazeno daňovou evidencí v podobě jednotlivých záznamů, které jsou využitelné pro daňové účely. [2]

3.1.1 Předmět daňové evidence

Podnikatelé jsou povinni vést níže uvedenou dokumentaci v závislosti na tom, jaké příjmy fyzické osoby, poplatníci daně z příjmů získávají a jaké výdaje uplatňují k těmto příjmům:

- V závislosti na podnikatelské nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, vedou podnikatelé, kteří se nerozhodli uplatňovat výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ale uplatňují výdaje v paušální výši stanovené procentem z příjmů, jsou povinni vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek

- Povinnost vést záznamy o příjmech a výdajích, které byly vynaloženy v časovém sledu, evidování hmotného majetku, který je možný odepisovat, vedení evidence o vytváření a následném použití rezervy na opravu hmotného majetku, evidence pohledávek a dluhů, které vznikly ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k ukončení pronájmu, v případě vyplácení mezd, je nutné evidovat mzdové listy
- Daňová evidence podle § 7b zákona o daních z příjmů (fyzické osoby mající příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a uplatňující výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení). [3]

Daňová evidence představuje v podstatě období jednoduchého účetnictví, avšak co se týče administrativní náročnosti, technického vybavení nebo metodické stránky, daňová evidence klade mnohem nižší nároky. Podle zásady jednoduchosti zachycuje pouze peněžní toky, které bezprostředně souvisí s podnikáním, dále zachycuje jednotlivé stavy majetku a dluhů firmy (podnikatele) na konci zdaňovacího období. Obdobně jako je tomu v účetnictví, vymezuje daňová evidence složky majetku podléhající evidenci a určuje metody oceňování majetku a dluhů. Podnikatelé (firmy) mají povinnost uchovávat evidenci za veškerá zdaňovací období, pro která neskončila lhůta, stanovená zákonem o daních z příjmů nebo zvláštním předpisem, pro vyměření daně. [3]

Fyzická osoba je povinna podat daňové přiznání nejpozději do 1. dubna následujícího kalendářního roku. V případě zpracování přiznání daňovým poradcem, prodlužuje se doba pro jeho podání do 1. července následujícího kalendářního roku. Měna, která se využívá pro vyplnění daňového přiznání, je česká koruna. [19]

3.1.2 Cíl daňové evidence

Hlavním cílem daňové evidence je poskytnout údaje ke zjištění základu daně z příjmů. V případě řádného a průběžného vedení, přináší tato evidence i další užitek, kterým je přehled o stavu a pohybu majetku a dluhů firmy (podnikatele) a může být využitelná pro ekonomické rozhodování a pro řízení podniku. Obdobně jako účetnictví se opírá daňová evidence o prvotní doklady, ze kterých provádí záznamy, které dále třídí a sumarizuje. [3]

Mezi další úkoly daňové evidence patří zajištění povinnosti, které plynou podnikateli z § 11 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, pokud je registrovaným plátcem této

daně. Daňová evidence poskytuje údaje potřebné zejména pro správné stanovení výše daňové povinnosti a musí být vedena v takovém členění, které je potřebné pro sestavení měsíčního nebo čtvrtletního daňového přiznání. Plátcí DPH jsou také povinni vést evidenci uskutečněných plnění, která nejsou zdanitelná. [3]

3.1.3 Obsah daňové evidence

Typickým znakem pro evidované peněžní i hmotné toky jsou jejich příčinné vztahy k podnikání, to znamená, že je možné získat je prodejem výrobků, zboží a služeb a vynaložit je k dosažení, zajištění a udržení příjmů. Na základě tohoto zorného úhlu zachycuje daňová evidence veškerý majetek a dluhy podnikatele (firmy), které mají vliv na základ daně z příjmů. Představují majetek podnikatele, který je nezbytný k výkonu hospodářské činnosti a v neposlední řadě představují finanční zdroje, podílející se na krytí majetku firmy. [3]

3.1.4 Forma daňové evidence

Podnikatel, který má příjmy plynoucí z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti může zaznamenávat do daňové evidence pouze takové výdaje, které se pojí s majetkem evidovaným v obchodním majetku. Pro účely daně z příjmů fyzických osob je za obchodní majetek považován souhrn majetkových hodnot, tedy souhrn věcí, pohledávek a jiných práv a penězi ocenitelných hodnot, které jsou nebo byly obsahem daňové evidence, a které jsou ve vlastnictví podnikatele. Nemovitosti nebo movité věci jsou zahrnovány do obchodního majetku celé a do podílového spoluvlastnictví pouze jejich část, a to ve výši spoluvlastnického podílu, bez ohledu na to, zda je vložená nemovitost nebo movitá věc používána pro podnikání zčásti nebo celá. [3]

Za den vyřazení majetku z obchodního majetku je považován den, který je zapsán do daňové evidence. Zdanitelný příjem vzniká pouze v případě prodeje, pokud podnikatel vyřadí majetek z obchodního majetku (např. dům, ve kterém podnikal), nevznikne mu žádný příjem, který by podléhal zdanění. Do daňové evidence lze zapsat podle § 24 zákona o daních z příjmů pouze náklady (výdaje) v prokazatelné výši a jen do výše stanovené zákonem. [3]

Od jednotlivých složek obchodního majetku se odvíjí forma daňové evidence. Evidence v deníku se jeví jako vhodná pro peněžní prostředky, pro ostatní složky majetku a dluhů se nejčastěji doporučují evidenční karty, většinou v elektronické podobě. [3]

Knihy daňové evidence

1. PENĚŽNÍ DENÍK (deník příjmů a výdajů)

Představuje hlavní knihu v systému daňové evidence. Jsou zde v časovém sledu zaznamenány jednotlivé hospodářské operace, vyjadřující příjem nebo výdej peněžních prostředků. [3]

Peněžní deník poskytuje informace k:

- a) zjištění správného daňového základu,
- b) evidování peněžních prostředků,
- c) poskytnutí údajů pro pozdější zkoumání a analýzu jednotlivých položek příjmů a výdajů.[3]

Peněžní deník je nutné uspořádat tak, aby přinášel údaje o tom, jaké mají podnikatelé:

- peněžní prostředky na bankovních účtech se zůstatky,
- peněžní prostředky v hotovosti a ceninách s konkrétními zůstatky,
- příjmy a výdaje zahrnované do základu daně podle jednotlivých druhů, a jejich podrobného rozlišení,
- příjmy a výdaje, které nejsou zahrnovány do základu daně,
- jednotlivé průběžné položky, které v případě absence výpisu z bankovního účtu řeší časový nesoulad mezi hotovostním stykem s bankou. [3]

V každém uskutečněném případě, který je evidován do peněžního deníku, je nutné uvést obsah, datum a doklad, na základě kterého byl proveden zápis. Jednotlivé částky jsou zaznamenávány prostřednictvím peněžních prostředků, tedy v pokladně či na bankovních účtech a zároveň jsou jednotlivé částky zaznamenávány ve skupinách příjmů či výdajů.

Uzavření peněžního deníku se provádí ke konci zdaňovacího období, tedy většinou k 31. 12. daného roku. [3]

Mezi poslední zápisy, které jsou zaznamenávány do peněžního deníku, patří uzávěrkové případy (např. opotřebení dlouhodobého majetku, zaevidování rezerv apod.). Po zaznamenání těchto případů dojde k uzavření peněžního deníku a bude proveden kontrolní součet jednotlivých sloupců za konkrétní zdaňovací období v peněžním deníku. V novém zdaňovacím období jsou převedeny stavy na průběžných položkách a dále zůstatky peněžních prostředků v pokladně a na bankovních účtech. [3]

2. EVIDENCE MAJETKU A ZÁVAZKŮ

Důležitým předpokladem úspěchu každého podnikatele je mít k dispozici v jakémkoliv časovém okamžiku přesné informace o jednotlivých pohledávkách vůči svým odběratelům a na druhé straně závazcích k dodavatelům. Ve většině případů zřizuje podnikatel samostatnou knihu věřitelů za přijaté dodávky, knihu dlužníků za poskytnuté služby, výrobků či zboží a v neposlední řadě knihu ostatních pohledávek a závazků (zde jsou evidovány například vztahy s bankami, finančními úřady, správou sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnou atd.). V jednotlivých řádcích těchto knih jsou evidovány částky faktur, názvy odběratelů, případně dodavatelů, částky, datum splatnosti a skutečné úhrady. [3]

Inventární knihy

- dlouhodobý majetek je evidován v inventárních knihách a na inventárních kartách,
- v této evidenci je možné nalézt obsah, název a přesný popis dlouhodobého majetku, jeho vstupní cenu, datum pořízení, způsob odepisování s uvedením částky daňových odpisů a datum a způsob, jakým bude majetek vyřazen. [3]

Kniha zásob a skladové karty

- zásoby jsou oceňovány prostřednictvím pořizovací ceny,

- do zásob se řadí: skladovaný materiál a zboží, nedokončená výroba, vlastní výrobky včetně jejich polotovarů, zvířata, případně hmotný majetek, který nesplnil náležitosti potřebné k zařazení do hmotného dlouhodobého majetku,
- zásoby jsou evidovány prostřednictvím samostatné knihy zásob nebo podle druhů na jednotlivých skladních kartách. [3]

3. OSTATNÍ EVIDENCE

- Mzdové listy a související evidence,
- kniha jízd,
- pokladní kniha [3]

3.1.5 Způsoby oceňování majetku a dluhů

Podnikatelé jsou povinni ocenit a zapsat do daňové evidence majetek a dluhy:

- a) K okamžiku, ve kterém se uskutečnila hospodářská transakce
- b) K poslednímu dni zdaňovacího období [2]

K oceňování v daňové evidenci se používají následující druhy cen:

- Pořizovací cena - jedná se o cenu, za kterou byl majetek pořízen a zároveň zahrnuje náklady, které souvisejí s jeho pořízením
- Reprodukční pořizovací cena - cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se vykazuje v daňové evidenci
- Vlastní náklady – tyto náklady zahrnují přímé náklady, které byly vynaložené k výrobě nebo jiné činnosti a nepřímé náklady, které jsou vztahovány k výrobě nebo k jiné činnosti
- Jmenovitá hodnota
- Vstupní cena hmotného majetku – jedná se o pořizovací cenu (v případě úplatného pořízení majetku), vlastní náklady (v případě pořízení nebo vyrobení majetku ve vlastní režii), hodnotu nesplacených pohledávek zajištěných převodem práv

(u hmotného movitého majetku, který zůstává ve vlastnictví věřitele), reprodukční pořizovací cenu zjištěnou podle zvláštního právního předpisu (v ostatních případech nabytí), cenu zjištěnou pro dědické a darovací účely (při nabytí majetku zděděním nebo darováním), hodnota technického zhodnocení

- Zůstatková cena - cena určená rozdílem mezi vstupní cenou hmotného majetku a celkové výše odpisů stanovených na základě zákona o daních z příjmů, a to i v případě, že podnikatel zahrne do výdajů k zajištění zdanitelných příjmů pouze poměrnou část odpisů (u majetku užívaného zčásti k podnikání) nebo když uplatňoval v některých zdaňovacích obdobích výdaje procentem z příjmů. [2]

Dlouhodobý hmotný majetek je pro účely daňové evidence oceňován prostřednictvím vstupní nebo zůstatkové ceny. Pohledávky mohou dále vstoupit do daňové evidence jmenovitou hodnotou nebo pořizovací cenou v případě pohledávek nabytých postoupením, v neposlední řadě je možné v případě dědění nebo darování pohledávky ocenit cenou zjištěnou pro účely dědění nebo darování. [2]

V případě úplatného nabytí majetku, je tento majetek oceňován prostřednictvím pořizovací ceny, v případě pořízení majetku vlastní režií, oceňujeme majetek vlastními náklady, dále je možné pro účely dědické nebo darovací daně ocenit majetek zjištěnou cenou. Dluhy je možné při jejich vzniku ocenit jmenovitou hodnotou, při převzetí jsou oceňovány pořizovací cenou. Peněžní prostředky a ceniny je nutné ocenit jmenovitou hodnotou. Pořizovací cenou pozemku se rozumí cena pozemku, a to včetně porostu, pokud se nejedná o pěstitelský celek trvalých porostů. [2]

V případě pořízení majetku prostřednictvím finančního leasingu s následným odkupem nabyté věci, zahrnou se do pořizovací ceny majetku výdaje, které souvisí s jeho pořízením. V případě úplatného pořízení nemovité a movité věci, majetkového práva, pohledávky a dluhu nebo části majetku a dluhu jednou pořizovací cenou, je následně cena jednotlivých složek majetku stanovená v poměrné výši, a to k ceně jednotlivých složek majetku, které jsou oceněné na základě zvláštních právních předpisů, vyjma peněz, cenin, pohledávek a dluhů. [2]

3.1.6 Skutečný stav majetku a dluhů

Pravidla daňové evidence nestanovují podnikatelům povinnost inventarizace majetku a dluhů. Ukládají pouze povinnost vedení evidence zásob, hmotného majetku, pohledávek a dluhů a zjištění skutečného stavu na konci zdaňovacího období. O tomto zjištění sepisuje podnikatel konkrétní zápis. Základ daně podle § 24 a 25 zákona o daních z příjmů se následně upraví o případné rozdíly. [2]

Pokud podnikatel v průběhu období nebo na jeho konci zjistí, že v tomto období byl zaznamenán úbytek zásob, aniž by tyto zásoby byly použité pro svoji činnost nebo prodej, vzniká škoda na straně podnikatele a konkrétní výdaje, které se pojí s pořízením uvedených zásob, budou daňovým nákladem, a to až do výše náhrady, jak uvádí § 25 zákona o daních z příjmů. V případě škody neznámým pachatelem, a to na základě potvrzení od policie, jsou příslušné výdaje výdaji daňovými podle § 24 zákona o daních z příjmů. [2]

3.1.7 Daňový doklad

Pro podnikatele, kteří nejsou účetní jednotkou a dosud vedli jednoduché účetnictví, slouží ke stanovení základu daně daňová evidence. Daňová evidence na rozdíl od jednoduchého účetnictví nevymezuje povinné náležitosti daňového dokladu. Prostřednictvím daňového dokladu prokazují poplatníci daně skutečné náklady vynaložené na dosažení příjmů z podnikání. Evidenci lze považovat za průkaznou v takovém případě, pokud lze doložit zápisy odpovídajícím způsobem a jsou-li v souladu se skutečným stavem majetku a dluhů, který byl zjištěný na konci zdaňovacího období.

Mezi doporučené náležitosti daňového dokladu patří:

- Označit daňový doklad
- Obsah transakce a její účastníky
- Peněžní částka (informace o ceně za jednotku a množství)
- Datum, ve kterém byla transakce uskutečněná
- Datum, ve kterém došlo k vyhotovení dokladu (pokud není shodný s datem uskutečnění transakce)
- Podpis oprávněné osoby [4]

Náležitosti daňového dokladu jsou v případě registrovaných plátců daně z přidané hodnoty vymezeny v zákoně o dani z přidané hodnoty, který dále musí obsahovat daňové identifikační číslo a sídlo nebo místo plátce a příjemce zdanitelného plnění, výši ceny bez daně celkem, sazbu daně a zaokrouhlenou výši daně. Jedná se o tzv. běžný daňový doklad, který může být u zdanitelných plnění do 10 000 Kč vč. DPH ve zjednodušené formě nebo se v dalších případech jedná o tzv. doklad o použití. [4]

Podnikatelé mají volnost i v případě stanovení okamžiku, ke kterému se budou do evidence zapisovat jednotlivé případy, vyjma evidence ke stanovení dílčího základu daně podle § 9 zákona o daních z příjmů, kdy poplatníci mají povinnost vést záznamy o příjmech a skutečných výdajích v časovém sledu. [4]

3.2 Účetnictví

Účetnictví patří k základním nástrojům sloužícím pro ekonomickou orientaci podnikatelských subjektů. Základní funkcí účetnictví je poskytnout všem jeho uživatelům spolehlivá data – nejen pro hodnocení výkonnosti společnosti v minulosti, ale i pro schopnost učinění správných rozhodnutí do budoucnosti. [5]

3.2.1 Právní úprava účetnictví

Finanční účetnictví podniku je regulováno prostřednictvím právních předpisů, metodických principů a obecně uznávaných účetních zásad.

Základní předpisy upravujícími účetnictví jsou zejména:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- vyhláška č. 500/2002 Sb., prostřednictvím které se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a které se vztahují na účetní jednotky podnikající a účtující v soustavě podvojného účetnictví
- české účetní standardy. [15]

3.2.2 Zákon o účetnictví

Základním předpisem, na základě kterého je upravováno podvojně účetnictví podnikatelů v České republice, je právě zákon o účetnictví. [15]

Prostřednictvím toho zákona je v souladu s právem Evropské unie stanoven rozsah a konkrétní způsob, jakým bude účetnictví vedeno, dále jednotlivé požadavky na jeho průkaznost, v neposlední řadě stanovuje tento zákon podmínky, za kterých mohou být předávány účetní záznamy pro potřeby států. Osoby, na něž je vztahován tento zákon, jsou označovány jako účetní jednotky. [16]

V zákoně o účetnictví jsou definovány účetní jednotky, předmět vedení účetnictví, účetní období, jsou zde také stanoveny základní povinnosti během vedení účetnictví, definovány účetní zásady, charakterizovány účetní metody, definovány účetní knihy, možnosti otevření a uzavření těchto účetních knih, stanovuje okamžik, ve kterém vzniká a na druhé straně zaniká povinnost vést účetnictví, povinnost dodržovat uspořádání a označení položek účetní závěrky, vymezuje účetní jednotky, které mohou vést daňovou evidenci, náležitosti účetních dokladů, rozsah vedení účetnictví, úschova účetních písemností, definuje směrnou účtovou osnovu a rozvrh, účetní závěrku, stanovuje pravidla pro oceňování, inventarizace majetku a závazků, úprava způsobu vydávání dalších metodik jako například vydávání prováděcích vyhlášek. [15] a [16]

3.2.3 Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele

Nejdůležitější vyhláškou pro účetnictví společnosti je Vyhláška Ministerstva financí č.500/2002 Sb. Prostřednictvím této vyhlášky jsou prováděna některá ustanovení zákona o účetnictví. Tato vyhláška je pro společnosti účtující v soustavě podvojného účetnictví. [9]

Prováděcí vyhláška upravuje zejména:

- jakým způsobem uspořádat a označit položky individuální i konsolidované účetní závěrky,
- směrnou účtovou osnovu,
- účetní metody a jejich použití včetně konsolidačních metod,
- konsolidovanou účetní závěrku,
- rozsah a jednotlivé části individuální i konsolidované účetní závěrky a formát jednotlivých účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisků a ztráty, příloha, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu). [15] a [9]

Mezi účetní jednotky, které podléhají vyhlášce, patří:

- právnické osoby se sídlem na území České republiky,
- fyzické osoby evidované v obchodním rejstříku,
- fyzické osoby, které účtují v soustavě podvojného účetnictví,
- svěřenecký fond,
- zahraniční právnické osoby podnikající na území České republiky,
- zahraniční fyzická osoba podnikající na území České republiky. [15]

3.2.4 České účetní standardy

České účetní standardy jsou zakotvené v zákoně o účetnictví v §36.

Úkolem Českých účetních standardů je zajistit soulad v používání jednotlivých účetních metod mezi účetními jednotkami. Součástí standardů jsou popisy konkrétních účetních metod a postupy účtování. Obsah Českých účetních standardů musí být v souladu se zákonem o účetnictví i s ostatními právními předpisy. [15]

Tvorba a vydávání standardů je v kompetenci ministerstva financí. Ministerstvo také eviduje registr standardů, které byly vydané. [9]

3.2.5 Mezinárodní regulace

Mezinárodní regulace mají dopad i na české účetnictví. Nejdůležitějším předpisem je 4. směrnice Evropské unie (78/660 EHS). Úkolem této směrnice je harmonizovat účetnictví účetních jednotek členských států Evropské unie. Mezi další významné předpisy patří Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS. Společnosti, které obchodují na veřejném trhu Evropské unie, jsou povinny řídit se podle Mezinárodních standardů IFRS. [9]

Podniky mají také povinnost vedle regulace vnějšími předpisy vyhlášovat své interní (vlastní) předpisy, příkazy, směrnice či opatření pro vedení účetnictví, vytvářející předpoklady pro jejich průkaznost. Patří sem zejména směrnice upravující oceňovací

metody, metody odpisování, účtový rozvrh, analytickou a operativní evidenci, oběh účetních dokladů i vedení příp. vnitropodnikového účetnictví. [6]

3.2.6 Obecné účetní zásady

Jedná se o účetní fylozofii, soubor určitých pravidel, které vycházejí z tzv. zvykového práva a nejsou formulovány žádnými závaznými předpisy. Na základě těchto obecných zásad mohou podniky vést své účetnictví, sestavovat účetní výkazy a předkládat je uživatelům. Vzhledem k důležitosti těchto obecných účetních zásad, byly postupně převzaty do českého účetnictví a právně kodifikovány.

Mezi tyto zásady patří zejména:

- Nezávislost účetních období
- Věrné a poctivé zobrazování
- Vymezit okamžik realizace
- Vymezit účetní jednotky
- Zakázání kompenzace
- Nepřetržité pokračování činnosti
- Stálost metod
- Historická cena
- Zásada opatrnosti
- Bilanční kontinuita
- Správné a úplné vedení účetnictví
- Zásada materiality [6]

Nezávislost účetních období - tato zásada vyžaduje účtovat hospodářské případy do období, se kterým věčně a časově souvisejí, nikoli do období, ve kterém došlo k pohybu peněžních toků. Prostřednictvím této zásady dochází k časovému rozlišování nákladů a výnosů. Za účetní období je považováno 12 po sobě jdoucích měsíců. Účetní období může být totožné s kalendářním rokem nebo hospodářským rokem. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je měsíc leden. Hospodářský rok mohou uplatňovat pouze ty účetní jednotky, které jsou podnikateli, následně po oznámení změny příslušnému správci daně z příjmů, nejméně však 3 měsíce

před plánovanou změnou. Obdobný postup se uplatňuje i při přechodu z hospodářského roku zpět na rok kalendářní. [6]

Věrné a poctivé zobrazení – nejvyšší účetní zásadou (principem) je věrné a poctivé zobrazení, které vyžaduje vést účetnictví takovým způsobem, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala poctivý a věrný obraz předmětu účetnictví a finanční situace podniku. Zobrazení je považováno za věrné, pokud obsah položek účetní závěrky odpovídá skutečnému stavu, který je přitom zobrazován v souladu s účetními metodami, stanovenými zákonem o účetnictví. Poctivé zobrazení je takové, jestliže jsou-li při něm použity účetní metody způsobem, který vede k dosažení věrnosti. Pokud by ve výjimečných případech došlo k tomu, že použití účetních metod, stanovených prováděcími právními předpisy, nebude slučitelné s touto zásadou, je podnik povinen postupovat tak, aby byl podán poctivý a věrný obraz. [6]

Vymezení okamžiku realizace – jedná se o stavení okamžiku, ve kterém lze účtovat na účty výnosů, nákladů a na rozvahové účty. Za den uskutečnění účetního případu je považován den, ve kterém došlo ke splnění dodávky, zaplacení závazku, inkasu pohledávky, postoupení pohledávky, pohybu majetku uvnitř účetní jednotky, převzetí dluhu, zjištění manka, přebytku či škody a dalším skutečností. [6]

Vymezení účetní jednotky - podstatou této zásady je vymezit účetní jednotku jako relativně uzavřený celek, za který je účetnictví vedeno, sledován majetek a závazky, předkládají se a sestavují účetní výkazy. Ode dne zahájení až do dne ukončení činnosti jsou účetní jednotky povinny vést jedno účetnictví za účetní jednotku jako celek. [6]

Zákaz kompenzace – na základě této zásady mohou účetní jednotky provádět vzájemné vyrovnání položek v rámci účetní závěrky pouze ve vymezených případech:

- pohledávek a závazků (vyjma přijatých a poskytnutých záloh) vůči jedné osobě, pokud jsou vedeny ve stejné měně a nepřekročí dobu splatnosti do 1 roku
- Dobropisy (refundace), které se týkají konkrétní nákladové, popřípadě výnosové položky a vztahující se k období, ve kterém došlo k zúčtování nákladů nebo výnosů
- Převod podílu na výsledek hospodaření společníkům veřejné obchodní společnosti a komplementářům komanditní společnosti
- Doměrků a vratek daní z příjmů, nepřímých daní a poplatků [6]

Nepřetržité pokračování činnosti – předpokladem této zásady je neomezené trvání podniku, tzn. že nenastane žádná skutečnost, která by omezovala podnik nebo mu bránila pokračovat v jeho činnosti i v dohledné budoucnosti. Není-li zajištěna kontinuita trvání podniku, je nutné použít účetní metody tomu odpovídajícím způsobem a uvést v příloze k účetní závěrce informace o použitém způsobu. [6]

Stálost metod – podstata této zásady spočívá v nemožnosti podniku měnit v průběhu účetního období způsoby oceňování, postupy účtování a odpisování, uspořádání a obsah položek účetní závěrky a postupy pro provedení konsolidace účetní závěrky. Výjimku z této zásady, kterou je možné uplatnit až po skončení období, musí účetní jednotka odůvodnit snahou o nalezení lepšího způsobu vyjádření reality. [6]

Historické ceny – k ocenění majetku v účetnictví dochází v okamžiku jeho pořízení. Budoucí pokles kupní síly peněz či dopad cenových změn se nebere v úvahu. Tuto zásadu lze porušit pouze v případě prudkého inflačního vývoje cen v ekonomice a v účetnictví se pak bude postupovat speciálními účetními technikami (inflační účetnictví). Další výjimkou může být přeceňování některých finančních aktivit reálnou hodnotou. [6]

Zásada opatrnosti – zásada opatrnosti souvisí s reálným oceňováním majetku a závazků (majetek a výnosy nesmějí být nadhodnocovány, závazky a náklady naopak podhodnocovány). Opatrnost je rozumný odhad jevů, který vylučuje riziko přenosu stávajících nejistot do budoucnosti, které by mohly zatížit jmění, finanční situaci či výsledek hospodaření podniku. Z toho plyne, že:

- V účetnictví mohou být uváděny pouze zisky realizované ke dni uzávěrky účtů
- V úvahu je nutné brát veškerá pravděpodobná rizika a ztráty, které vznikly v průběhu účetního období či během období předchozího, i když budou známy až v období, kdy dojde k sestavování účetních výkazů
- V úvahu je nutno brát snížení hodnoty (odpisy a rezervy na odpisy), ať už je hospodářským výsledkem zisk nebo ztráta [6]

Bilanční kontinuita – podstatou této zásady je rovnost zahajovací bilance pro dané účetní období se závěrečnou bilancí předcházejícího účetního období. [6]

Zásady správného vedení účetnictví – prostřednictvím této zásady vedou účetní jednotky účetnictví srozumitelné, správné, průkazné, přehledné, úplné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů:

- Účetnictví je považováno za správné, pokud nedošlo k porušení povinnosti uložené na základě zákona o účetnictví a ostatních právních předpisů a v neposlední řadě se neobchází jejich účel
- Účetnictví je bráno jako úplné, pokud byly zaúčtovány veškeré účetní případy, které se týkají daného účetního období a účetní závěrka byla sestavena nejpozději do konce tohoto období, popř. konsolidovaná účetní závěrka, vyhotovení výroční zprávy
- Účetnictví je vedeno průkazným způsobem, pokud mohou být účetní případy a účetní zápisy doloženy nebo prokázány předepsaným způsobem a jestliže došlo k inventarizaci majetku a závazků
- Účetnictví je srozumitelné, jestliže umožní nejenom jednotlivě, ale i v souvislostech spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů a účetních záznamů
- Účetnictví je přehledné, pokud veškerá účetní dokumentace (účetní doklady, záznamy, knihy, směrnice atd.) je v podniku přehledně uspořádána a řádně archivována
- Trvalost účetních záznamů je zaručena, pokud podnik splní povinnosti spojené s úschovou účetních záznamů a jejich zpracováním po celou dobu, po níž jsou mu uloženy zákonem o účetnictví [6]

Zásada materiality – tato zásada vyžaduje, aby účetní výkazy obsahovaly takové kvantitativně vymezené informace, které jsou pro uživatele významné z hlediska jeho případných rozhodnutí [6]

3.2.7 Charakteristické rysy účetnictví

Hlavním úkolem účetnictví je zobrazení věrného a pravdivého hospodářského dění v podniku, dále zobrazení jeho reálné majetkové, finanční a důchodové situace. Zobrazování tohoto dění má následující charakteristické znaky:

- Předmětem záznamů v účetnictví jsou hospodářské jevy, které mohou být jednoznačně určené (v účetnictví tedy nejsou zachycované hospodářské operace, které nepředstavují stav a pohyb majetku a závazků, např. uzavírání obchodních smluv)
- Hospodářské jevy se evidují za určité časové období
- Zjišťování skutečného výsledku hospodaření (zisk či ztráta) a skutečného stavu a pohybu majetku a závazků
- Zaznamenávání jednotlivých hospodářských operací písemně (pomocí účetních zápisů), vždy na základě účetních dokladů
- Evidence hospodářských jevů v peněžních jednotkách, v určitých případech navíc i v hmotných jednotkách
- Zaznamenávání hospodářských jevů úplně, nepřetržitě a soustavně
- Přesnost, spolehlivost a průkaznost údajů v účetnictví [6]

3.2.8 Účetní soustavy do roku 2004

Podle zákona o účetnictví mohly účetní jednotky účtovat do roku 2004 ve dvou základních účetních soustavách:

- Jednoduché účetnictví
- Podvojně účetnictví [7]

Jednoduché účetnictví

- Sledovalo jen některé složky majetku (peněžní prostředky, závazky, pohledávky)
- Vyhotovalo přehledy o majetku a závazcích, příjmech a výdajích
- Jednoduché účetnictví mohly používat jen některé účetní jednotky uvedené v zákoně o účetnictví [7]

Podvojně účetnictví

- Sleduje stav a pohyb veškerého majetku, závazků, kapitálu, náklady, výnosy a výsledek hospodaření účetní jednotky
- Pro své záznamy používá soustavy účtů, na které provádí záznamy podvojným způsobem

- Je uzavřeným celkem umožňujícím vnitřní kontrolu
- Podvojný účetnictví je náročnější na zpracování a vedení [7]

V podvojném účetnictví se vedou tyto knihy: hlavní kniha, deník, knihy analytických účtů a knihy podrozvahových účtů. [7]

Každý účetní případ musí být zaznamenán na dvou účtech, na jednom na straně Má Dáti, na druhém na straně Dal, tj. jednomu účtu ve prospěch, druhému na vrub. [8]

3.2.9 Účetní zápis, doklad

Na základě zákona o účetnictví je účetní zápis považován za účetní záznam. Prostřednictvím účetních zápisů je přenášěn obsah do účetních případů, zachycený účetním dokladem, do účetních knih. Za účetní záznam je možné považovat účetní doklad, účetní zápis, účetní knihu, odpisový plán, inventurní soupis, účtový rozvrh, účetní závěrku a výroční zprávu. Účetní záznam může být v podobě listinné, technické nebo zaknihované. [16]

Za základní účetní záznam, na jehož základě jsou do účetních knih prováděny účetní zápisy je tedy účetní doklad, prostřednictvím kterého je v účetnictví zachycován předmět účetnictví. Účetní doklad je považován za nejdůležitější nástroj průkaznosti v účetnictví. [17]

Každá účetní jednotka má povinnost:

- označit účetní doklad,
- účetní doklad musí obsahovat účetní případ a jeho účastníky,
- účetní doklad musí obsahovat cenu a množství,
- označit okamžik, ve kterém byl vyhotoven účetní doklad,
- označit okamžik, ve kterém byl uskutečněn účetní případ, pokud je odlišný od okamžiku vyhotovení účetního dokladu,
- účetní doklad musí obsahovat podpisový záznam osoby, která je zodpovědná za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.“ [18]

3.2.10 Účetní knihy

Prostřednictvím zápisů se účetní operace zapisují do účetních knih. V soustavě podvojného účetnictví účetní jednotka vede následující knihy:

- Deník
- Hlavní kniha
- Kniha analytických účtů
- Kniha podrozvahových účtů [9]

Deník

Účetní případy jsou na základě deníku zachycovány v chronologické posloupnosti podle okamžiku jejich vzniku. Úkolem deníku je:

- Časové uspořádání účetních operací
- Zabránění dodatečným úpravám, vpisování případů či údajů
- Zajištění průkaznosti a spolehlivosti účetních údajů vazbou na doklady
- Spojení dokladů s hlavní knihou, a to následujícím postupem doklad- deník- hlavní kniha- knihy analytických účtů
- Napomoci odhalení chyb, ke kterým došlo v hlavní knize [9]

Jednotlivé stránky a řádky deníku je nutné očíslovat. Každý účetní případ představuje jednu deníkovou položku. Deník musí obsahovat následující údaje o konkrétním účetním zápisu:

- Číslo řádku deníku
- Datum, ve kterém došlo k zápisu položky do deníku
- Druh a číslo dokladu, na základě kterého byla položka zapsána
- Slovní popis operace (není nutný, ale vhodný pro informaci)
- Částku [9]

Hlavní kniha

Součástí hlavní knihy jsou syntetické účty, ve kterých jsou věčně uspořádané účetní zápisy. Z účetních zápisů jsou získávány nejdůležitější informace o stavech a pohybech

jednotlivých složek aktiv, pasiv, nákladů a výnosů. Syntetické účty musí být v souladu s účtovým rozvrhem a musí obsahovat následující údaje:

- Zůstatky ke dni, ke kterému bude otevřena hlavní kniha
- Souhrnné obraty strany Má Dáti a Dal nejvýše za kalendářní měsíc
- Zůstatky k okamžiku, k němuž bude sestavena účetní závěrka [9]

Knihy analytických účtů

Úpravu jednotlivých knih analytických účtů, ve kterých jsou podrobně rozvedeny účetní zápisy hlavní knihy, neupravuje žádný zákon, také forma vedení analytických účtů je v kompetenci účetní jednotky. [9]

3.2.11 Směrná účtová osnova a účtový rozvrh

Způsoby, jakými je možné uspořádat a označit účtové třídy, popřípadě účtové skupiny nebo syntetické účty pro účtování o konkrétním stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, v neposlední řadě o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření určí směrná účtová osnova.“ [12]

Na základě směrné účtové osnovy má každá účetní jednotka povinnost sestavit účtový rozvrh, ve kterém uvádí účty nutné k zaúčtování veškerých účetních případů a k sestavení účetní závěrky v konkrétní účetní jednotce. Každá účetní jednotka má povinnost ke každému účetnímu období sestavit účtový rozvrh, který může v průběhu období doplňovat. Pokud k prvnímu dni nového účetního období nedošlo k žádné změně v účtovém rozvrhu platném v předcházejícím účetním období, využívá účetní jednotka tento rozvrh i v následujícím účetním období. [9]

3.2.12 Odpisy v účetnictví

Účetní odpisy jsou zcela v kompetenci účetních jednotek, záleží zcela na účetní jednotce, jaký způsob, délku a výši odpisů zvolí. Způsob odpisování, pro který se účetní jednotka rozhodla, musí stanovit ve své vnitropodnikové směrnici. Na základě zákona o účetnictví vzniká účetní jednotce další povinnost, a to sestavit odpisový plán, pomocí kterého bude

provádět odpisování majetku v průběhu jeho používání. Daný majetek je odepisován pouze do výše jeho ocenění v účetnictví. [13]

Možnost odpisovat dlouhodobý majetek mají ty účetní jednotky, hospodařící s majetkem státu či s majetkem územních samosprávných celků a dále pokud mají k dlouhodobému majetku vlastnické či jiné právo. Odpisy se účtují na vrub nákladů a souvztažně ve prospěch oprávek k dlouhodobému majetku. Dlouhodobý majetek je tedy odepisován nepřímým způsobem prostřednictvím oprávek, nikoliv přímým snižováním jednotlivých majetkových účtů. [16]

3.2.13 Závěrka

V účetní závěrce jsou znázorněné účetní práce za celé účetní období konkrétní účetní jednotky. Řádná účetní závěrka je sestavována k poslednímu dni účetního období. V případě mimořádných situací, sestavuje účetní jednotka mimořádnou účetní závěrku, mezi tyto situace patří například den zrušení bez likvidace u právnických osob, den skončení likvidace nebo konkurzu apod., u fyzických osob např. den zápisu do obchodního rejstříku. [10]

V průběhu účetního období je sestavována mezitímní účetní závěrka. Při této závěrce nedochází k uzavření účetních knih a je možné se s ní setkat například při změně právní formy. Konsolidovaná účetní závěrka je sestavována účetními jednotkami, které jsou v pozici ovládající nebo řídicí osoby nebo uplatňují podstatný vliv v jedné společnosti. [10]

Účetní závěrka informuje o stavu a struktuře majetku, závazků a kapitálu, o struktuře nákladů, výnosů a o výsledku hospodaření. Účetní závěrku je možné sestavit v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Zjednodušenou účetní závěrku předkládají účetní jednotky, které nemají povinnost ověření závěrky auditorem. [10]

Podle zákona o účetnictví je účetní závěrka tvořena:

- Rozvahou
- Výkazem zisku a ztráty
- Přílohou [10]

Účetní závěrka může dále zahrnovat:

- Přehled o peněžních tocích (cash flow)
- Přehled o změnách vlastního kapitálu [10]

3.2.14 Rozvaha podniku

Rozvaha podniku vyjadřuje stav aktiv a pasiv ke konkrétnímu datu. Podle časového okamžiku sestavení je nutné rozlišovat rozvahu:

- a) Zahajovací – zahajovací rozvahu sestavuje účetní jednotka při vzniku obchodní společnosti a její součástí jsou aktiva vložená vlastníky i odpovídající zdroje na straně pasiv
- b) Konečnou – k poslednímu dni každého účetního období a dále při ukončení své činnosti, musí účetní jednotka sestavit konečnou rozvahu. Tato rozvaha vyjadřuje jednotlivé stavy majetku po přeměnách v hospodářském roce. Na začátku nového účetního období zachycuje majetkový potenciál, který je v daném časovém období připraven vstoupit do hospodářské činnosti podniku a měnit svoji formu.
- c) Mimořádnou – na rozdíl od výše uvedených řádných rozvah, musí účetní jednotka při vzniku takových situací, které se v běžném hospodářském životě firem nevyskytují, sestavit mimořádnou rozvahu. Tato rozvaha musí být sestavena např. ke dni zrušení podniku bez likvidace (vyjma přeměny společnosti), a to ke dni, který přechází den vstupu do likvidace nebo ke dni nabytí účinnosti prohlášení konkurzu nebo vyrovnání, v neposlední řadě tato povinnost vzniká při skončení likvidace nebo zrušení konkurzu. [6]

Konečnou a mimořádnou rozvahu sestavují účetní jednotky vždy k okamžiku uzavření účetních knih společnosti v tzv. rozvahový den. Rozvaha sestavená k jinému okamžiku, než ke konci rozvahového dne, se nazývá mezitímní rozvahou. V těchto případech nedochází k uzavírání účetních knih a inventarizace se provádí pouze pro účely vyjádření ocenění podle zásady opatrnosti. Základní podmínkou pro sestavení rozvahy je bilanční rovnice, která vyjadřuje rovnováhu aktiv a pasiv. Dluhy je možné při jejich vzniku ocenit jmenovitou hodnotou, při převzetí je nutné dluhy ocenit pořizovací cenou. Peněžní prostředky a ceny je nutné ocenit jmenovitou hodnotou. [6]

Rozvahu v plném rozsahu mají povinnost předkládat ty účetní jednotky, které podléhají podle zákona o účetnictví auditu, tj:

- a) Akciové společnosti
- b) Ostatní obchodní společnosti a družstva, které ke konkrétnímu rozvahovému dni, za něž se sestavuje účetní závěrka, a účetnímu období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň dvou ze tří uvedených kritérií - aktiva celkem > 40 mil. Kč, čistý obrat > 80 mil. Kč a průměrný počet zaměstnanců > 50
- c) Zahraniční osoby podnikající na území České republiky nebo provozující jinou činnost podle zvláštních předpisů, za podmínek podle odstavce b
- d) Fyzické osoby, které za podmínek podle odstavce b účtují v soustavě podvojného účetnictví
- e) Účetní jednotky, které mají tuto povinnost stanovenou zvláštními právními předpisy [6]

Tabulka 1: Rozvaha

ROZVAHA	
AKTIVA	PASIVA
1. Dlouhodobý majetek	1. Vlastní kapitál
-dlouhodobý nehmotný majetek	-základní kapitál
-dlouhodobý hmotný majetek	-kapitálové fondy
-dlouhodobý finanční majetek	-fondy ze zisku
	-výsledek hospodaření (zisk)
2. Oběžný majetek	2. Cizí zdroje
-zásoby	-rezervy
-krátkodobé pohledávky	-krátkodobé závazky
-dlouhodobé pohledávky	-dlouhodobé závazky
-finanční majetek	-bankovní úvěry
3. Ostatní aktiva	3. Ostatní pasiva
Celkem aktiva	Celkem pasiva

Zdroj: vlastní zpracování

Vklady jednotlivých společníků do podniku tvoří základní (vlastní) kapitál, který společně s cizím (vypůjčeným) kapitálem slouží podnikatelům k pořízení majetku potřebného k podnikání. Majetek tedy vyjadřuje, co podnik vlastní, a kapitál komu co patří. [6]

Okamžitý přehled o celkovém majetku i kapitálu poskytuje rozvaha podniku, která má podobu účtu, na jehož levé straně je zachycena konkrétní struktura majetku podniku, tedy veškerá jeho aktiva a na pravé straně jsou zachyceny všechny kapitálové zdroje (veškerá pasiva). Ekonomická stabilita podniku je závislá na schopnosti vytvářet a udržovat rovnovážný stav majetku a kapitálu. [6]

3.2.15 Vymezení aktiv

Za aktiva jsou v účetnictví považovány takové položky majetku, které se vykazují následujícími vlastnostmi:

- Pro podnik představují budoucí ekonomický prospěch a tento prospěch náleží výhradně jemu
- Očekávaný budoucí prospěch musí být dostatečně spolehlivý a prokazatelný
- Aktivum představuje důsledek hospodářských operací, které se uskutečnily v minulosti
- Aktiva musí být spolehlivě ocenitelná (v penězích) [6]

3.2.16 Vymezení pasiv

Pokud chceme vyjádřit původ majetku, z jakých finančních prostředků byl pořízen, hovoříme o pasivech neboli zdrojích financování. V užším slova smyslu pasiva představují závazek (dluh) podniku k převodu nebo použití aktiv, jež spravuje. Pasiva se vyznačují těmito charakteristickými znaky:

- Existuje závazek, jehož vypořádání vyvolá v budoucnu snížení hodnoty aktiv podniku (např. dodání zboží)
- Hospodářská operace, která vyvolává současný závazek podniku, vznikla již v minulosti
- Doba splatnosti dluhu je s dostatečnou spolehlivostí známá

- Věřitel, vůči němuž závazek existuje je znám [6]

3.2.17 Výkaz zisku a ztráty

Součástí výkazu zisku a ztráty jsou informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření podniku za konkrétní období. Na rozdíl od rozvahy, která umožňuje posoudit zachování hospodářské stability podniku, výkaz zisku a ztráty poskytuje informace o jeho schopnosti vytvářet dostatečný objem zisku. Podniky podléhající auditu musí vyplňovat výkaz v plném rozsahu, ostatní podniky vyplňují výkaz zisku a ztráty v rozsahu zjednodušeném. [6]

Výsledky hospodaření z jednotlivých fází podnikové činnosti:

- Provozní výsledek hospodaření – je možné získat jako rozdíl nákladů a výnosů dosažených v rámci provozní činnosti
- Finanční výsledek hospodaření – jedná se o rozdíl mezi finančními náklady a výnosy
- Výsledek hospodaření za běžnou činnost – součet výsledku hospodaření provozního a finančního, od něhož se odečítá daň z příjmů z běžné činnosti
- Výsledek hospodaření mimořádný – tento výsledek hospodaření je tvořen v případě vzniku operací, mezi které patří změny ve způsobu oceňování, manka a škody či přebytky
- Výsledek hospodaření za účetní období [6]

3.2.18 Náklady podniku

V manažerském respektive nákladovém účetnictví jsou rozlišovány různé kategorie nákladů. V rámci finančního účetnictví má největší význam členění nákladů podle jednotlivých druhů.

- Spotřebované nákupy (materiálu, surovin, atd.)
- Služby, tj. externí výkony (spotřeba energií, opravy, cestovné, atd.)
- Osobní náklady (mzdy, odměny, zákonné pojištění, atd.)
- Daně a poplatky (daň z příjmů, silniční daň, daň z nemovitostí, atd.)

- Odpisy dlouhodobého majetku, rezervy
- Jiné provozní náklady
- Finanční náklady
- Mimořádné náklady [6]

3.2.19 Výnosy podniku

Obdobným způsobem jsou členěny výnosy na následující základní druhy:

- Tržby za vlastní výkony a zboží
- Změna stavu vnitropodnikových zásob
- Aktivace (materiálu, zboží, atd.)
- Jiné provozní výnosy (tržby z prodeje dlouhodobého majetku, materiálu, penále, atd.)
- Finanční výnosy (z prodeje cenných papírů, přijaté úroky)
- Mimořádné výnosy [6]

Na základě novely zákona došlo od 1. 1. 2016 ke změně, v případě vykazování Změny stavu vnitropodnikových zásob a Aktivace, tyto položky jsou nyní vykazovány v nákladech.

3.2.20 Příloha k účetní závěrce

Ministerstvo financí stanovuje povinný obsah přílohy k účetní závěrce. Příloha k účetní závěrce obsahuje:

- Obecné údaje
- Informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování
- Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát [10]

Obecné údaje o podniku – obsahují údaje charakterizující účetní jednotku. Jsou to např. popis účetní jednotky (obchodní forma, sídlo, identifikační číslo, právní forma, rozhodující předmět činnosti, datum vzniku, popis organizační struktury atd.), jména statutárních a dozorčích orgánů, podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky, průměrný počet zaměstnanců, výše úvěru, půjček, atd. [10]

Informace o použitých účetních metodách, obecných účetních zásadách a způsobech oceňování – účetní jednotka uvede, jak v praxi aplikuje obecné účetní zásady, jaké používá účetní metody a způsoby oceňování a odpisování, jaké druhy vedlejších pořizovacích nákladů zahrnuje do pořizovacích cen, změny v oceňování proti minulému účetnímu období, jakým způsobem stanoví opravné položky a jak postupuje při přepočtu cizích měn na českou měnu. [10]

Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisku a ztráty – účetní jednotka vysvětluje v této části každou významnou položku z rozvahy nebo z výsledovky, jejíž uvedení je podstatné pro hodnocení hospodářské situace podniku. Jaké položky je nutné podrobně popsat a vysvětlit, uvádí zákon o účetnictví. [10]

3.3 Přejchod z daňové evidence na účetnictví

Do roku 2000 problematiku přechodu z daňové evidence na podvojně účetnictví řešilo ministerstvo financí, a to jak z hlediska účetního, tak z hlediska daňového. Jak je uvedeno v předchozí kapitole, jednoduché účetnictví bylo v roce 2004 nahrazeno účetnictvím podvojným. Od 1. ledna 2001 je řešena každá oblast samostatně, tedy přechod z daňové evidence na účetnictví je řešen zvlášť pro oblast účetní tak daňovou. Stejně podmínky platí i pro zpětný přechod z účetnictví na daňovou evidenci. [14]

3.3.1 Důvody přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

Povinnost vést účetnictví vzniká fyzickým osobám, které se stanou účetní jednotkou, a to buď dobrovolně či povinně, přičemž dojde k zápisu do obchodního rejstříku. Od 1. ledna 2004 vedou fyzické osoby účetnictví podvojně. [11]

- **Dobrovolný přechod**

Hlavním důvodem pro dobrovolný přechod z daňové evidence na vedení účetnictví patří především interní požadavek firmy (např. z důvodu lepší informovanosti) nebo se účetní jednotka rozhodne pro dobrovolný přechod z důvodu externího požadavku (např. požadavek banky). Pokud se podnikatel dobrovolně rozhodne vést účetnictví, musí pak účtovat v soustavě podvojněho účetnictví po celou dobu. [11]

- **Povinný přechod**

Povinný přechod z daňové evidence na účetnictví nastává v případě, pokud obrat (příjmy přijaté za uskutečněná zdanitelná plnění) podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně zdanitelných plnění osvobozených, překročí za bezprostředně předcházejících 12 kalendářních měsíců částku 25 mil. Kč. Zde nastala podstatná změna díky novele zákona o účetnictví z roku 2007, kde došlo ke změně zákonného limitu z 15 mil. Kč. [11]

3.3.2 Účetní předpisy postupu přechodu z DE na vedení účetnictví

Vyhláška č. 500/2002 Sb., řeší účetní převod podnikatelů z vedení daňové evidence na účetnictví. Prostřednictvím této vyhlášky se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, účtující v podvojném účetnictví ve znění pozdějších předpisů provedené Vyhláškou č. 472/2003 Sb., Vyhláškou č. 397/2005 Sb. a Vyhláškou č. 349/2007 Sb. [11]

Přechod z daňové evidence na účetnictví se řídí především prostřednictvím § 61b Vyhlášky č. 472/2003 Sb.,. Na základě této vyhlášky jsou prováděna některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, podnikající v soustavě podvojného účetnictví. [11]

3.3.3 Účetní pohled na přechod z daňové evidence na vedení účetnictví

Účetní pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví je uveden v § 61b Vyhlášky č. 500/2002 Sb., prostřednictvím které jsou prováděny některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. Vyhláška vymezuje následující postup:

Fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci a které se staly účetní jednotkou, zjistí ze záznamů v daňové evidenci stavy jednotlivých složek majetku, dluhů, případně rezerv, oceňovacích rozdílů k úplatně nabytému majetku a u finančního leasingu neuplatněnou část výdajů ke dni předcházejícímu první den účetního období, ve kterém vznikla povinnost vést účetnictví. Ocenění jednotlivých složek majetku a dluhů se stanoví na základě zákona o účetnictví podle § 24 a 25. Odpisové plány dlouhodobého odpisovaného

nehmotného a hmotného majetku jsou sestaveny podle § 28 odst. 6 zákona o účetnictví. Výše oprávek je dána součtem odpisů, který byly zaúčtovány na základě odpisového plánu za dobu používání až do okamžiku, ve kterém došlo k přechodu z daňové evidence na účetnictví. [12]

K prvnímu dni účetního období je nutné převést jednotlivé stavy složek majetku, dluhů, rezerv a oceňovacích rozdílů k úplně nabytému majetku jako počáteční stavy příslušných rozvahových účtů. V účtové skupině 38 se uvedou neuplatněné části výdajů u finančního leasingu jako počáteční zůstatek účtu určeného k zachycení nákladů příštích období. [12]

Na účet v účtové skupině 49 se uvedou rozdíly mezi počátečním zůstatkem nově otevřených účtů aktiv a mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů pasiv. Zůstatek se vyjádří jako aktivní nebo pasivní v závislosti na povaze zjištěného kladného nebo záporného rozdílu. [12]

Do počátečních stavů je zahrnuto vše, co bylo evidováno v daňové evidenci, přičemž do účetnictví se promítnou pouze rozvahové a podrozvahové účty. Podmínkou je dodržet bilanční zásadu, tedy aktiva se musí rovnat hodnotě pasiv. [13]

3.3.4 Daňový pohled na přechod z daňové evidence na vedení účetnictví

Pokud podnikatel s daňovou evidencí musí či se rozhodne přejít na účetnictví, pak musí postupovat v souladu s Přílohou č.3 zákona o daních z příjmů. Tento přechod má většinou negativní daňový dopad – dodanění zásob (zboží) na skladě a neuhraných pohledávek. Odečítají se neuhraně dluhy. [2]

Základ daně se upravuje až v tom roce, ve kterém začne účtovat. Daňový dopad umožňuje zákon snížit tím, že dodanění zásob a pohledávek lze libovolně rozložit do 9 zdaňovacích období (§23/14). Pokud ovšem v těchto 9 obdobích ukončí či přeruší činnost, přejde na paušální výdaje, pak musí provést jednorázové dodanění zbývajících částí. [2]

Na základě zvláštních právních předpisů je při přechodu z daňové evidence na účetnictví staven následující postup:

1. Ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k zahájení vedení účetnictví, musí být zvýšen základ daně o hodnotu zásob a cenin, hodnotu poskytnutých záloh, vyjma

záloh na hmotný majetek a hodnotu pohledávek, které byly během úhrady zdanitelným příjmem.

2. Na druhé straně je nutné ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k zahájení vedení účetnictví snížit základ daně o hodnotu přijatých záloh, hodnotu dluhů, které byly během úhrady výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů. V případě plátce daně z přidané hodnoty, rozumí se pro účely tohoto postupu hodnotou dluhu bez daně z přidané hodnoty. Pokud došlo k uplatnění odpočtu daně z přidané hodnoty, hodnotou pohledávky je myšlena hodnota bez daně z přidané hodnoty, pokud došlo ke splnění daňové povinnosti na výstupu. Ve zdaňovacím období, ve kterém došlo k zahájení vedení účetnictví, není základ daně zvýšen o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, jedná-li se o pohledávky, které v době vedení daňové evidence byli za dlužníkem uvedeným v § 24 odst. 2 [2]

Minimalizace daňových dopadů

Minimalizace daňového dopadu je následující:

- minimalizování stavu zásob - nutnost dodržení optimální provozního stavu,
- minimalizování stavu neuhrazených daňových pohledávek – nutností je vymáhat,
- není povinné minimalizovat neuhrazené daňové závazky,
- rozložením zásob a pohledávek do devíti zdaňovacích období je možné zmírnit daňový dopad. [11]

3.3.5 Jednotlivé kroky převodu z daňové evidence na vedení účetnictví

1. Rozhodnutí o převodu (termín).
2. Inventarizace majetku a závazků.
3. Výpočet dodatečných informací (odpis pohledávek, atd.).
4. Sestavení převodového můstku.
5. Vyčíslení daňového dopadu – úprava daňového základu.
6. Vyhotovení protokolu z převodu.

7. Doplnění analytického členění (účty, střediska, atd.).
8. Zanesení stavů do účetního systému podvojnou metodou.
9. Kontrola rovnosti konečných stavů na počáteční.
10. Sestavení počáteční rozvahy.
11. Vyhotovení prohlášení [11]

3.3.6 Inventarizace jednotlivých položek majetku a závazků

Podmínkou správného přechodu z daňové evidence na účetnictví je zjištění a ověření stavů položek z daňové evidence, které se vyjádří jako počáteční účetní stavy rozvahových účtů. Účetní předpisy ani zákon o daních z příjmů nenařizují účetním jednotkám povinnost, pouze doporučují provést inventurní soupis na základě jednotlivých druhů majetku a závazků. Inventarizace by měla být provedena na základě standardních postupů, které jsou:

1. Zjištění skutečného stavu jednotlivých druhů majetku a závazků, které jsou zahrnuty v obchodním majetku podnikatele, a to prostřednictvím fyzické nebo dokladové inventury a jejich zaznamenání do inventurních soupisů.
2. Porovnání skutečného stavu majetku a závazků se stavy uvedenými v daňové evidenci.
3. Vypořádání vzniklých rozdílů mezi skutečným a evidenčním stavem podle důvodů jejich vzniku, např. chybný záznam v daňové evidenci – matematická chyba. Pokud není možné rozdíl doložit, bude považován za manko nebo přebytek. [14]

3.3.7 Předmět inventarizace

Předmětem zjišťovaných položek inventarizace jsou peněžní prostředky v hotovosti nebo na bankovních účtech, směnky a cenné papíry se splatností do 1 roku, pohledávky, zásoby, dlouhodobý majetek a závazky (obchodní závazky, úvěry a půjčky, ostatní závazky). [14]

Pokladna – částka uvedená v peněžním deníku je porovnávána s přepočteným stavem peněžní hotovosti. Případný rozdíl je zachycen jako pohledávka za podnikatelem na účtu 491 Účet individuálního podnikatele. Valuty mají být přepočtené podle kurzu České

národní banky k 31. 12. daného roku. Na účtu 211 Pokladna dojde k zachycení počátečního zůstatku hotovosti. [14]

Bankovní účty – počáteční stav, který je zachycen na účtu 221 Běžný účet, by měl být shodný s výpisy z bankovních účtů. V případě devizového účtu je opět nutné přepočítat cizí měnu na české koruny podle denního kurzu České národní banky. [14]

Směnky a krátkodobé cenné papíry – existence, vlastnictví nebo způsob ocenění směnek je nutné doložit na základě dokladů. Zachyceny jsou v účtové skupině 25 Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek. [14]

Pohledávky – pohledávky jsou členěny podle několika hledisek, nejen podle účetnictví na obchodní a jiné pohledávky, pohledávky vůči zaměstnancům, státu a institucím sociálního a zdravotního zabezpečení, ale také na dlouhodobé a krátkodobé, podle soudní vykonatelnosti, uplatnitelnosti při tvorbě daňových opravných položek apod. Výše uvedené členění pohledávek je důležité nejen pro správné zaúčtování, ale také pro správné uplatnění daňových předpisů. Pohledávky v zahraniční měně je nutné přepočítat na základě denního kurzu České národní banky ke dni otevření účetních knih. Pohledávky se účtují na účty účtových skupiny 31 Pohledávky, 33 Zúčtování se zaměstnanci a institucemi, 34 Zúčtování daní a dotací a 37 Jiné pohledávky. [14]

Zásoby – inventura zásob se provádí prostřednictvím fyzické inventury, na základě které je prokázána nejenom existence zásob, ale také jejich použitelnost pro další podnikání. Při přechodu z daňové evidence na účetnictví je vhodné minimalizovat množství zásob, a to z toho důvodu, že hodnota zásob vstupuje do základu daně z příjmů, například nepoužívané zásoby je vhodné prodat i za cenu zbytkového materiálu. Zásoby jsou účtovány na konkrétní účty v účtové třídě 1 Zásoby. [14]

Dlouhodobý majetek – součástí soupisu by měl být nejenom hmotný i nehmotný majetek, který je využitelný pro další podnikání, ale i majetek již odepsaný s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Nepoužitelný majetek pro další podnikání je vhodné z evidence vyřadit, a to na základě písemného dokladu, který zahrnuje i způsob jeho vyřazení. Výše pořizovací ceny pro zařazení majetku do účetní evidence je zcela v kompetenci účetní jednotky, zákon o daních z příjmů doporučuje pro hmotný majetek částku ve výši 40 000 Kč a pro nehmotný majetek 60 000 Kč. [14]

Závazky – závazky je nutné rozlišovat podobně jako pohledávky z více hledisek – z hlediska věřitelů, doby jejich splatnosti. Zaniklé závazky nejsou odpisovány, ani uváděny do účetnictví. Tyto závazky vstupují do základu daně z příjmů. Závazky v zahraniční měně je nutné přepočítat na české koruny podle aktuálního denního kurzu České národní banky ke dni otevření účetních knih. [14]

- Úvěry a půjčky – jsou rozlišovány podle doby splatnosti. Úvěry a přijaté půjčky se splatností do 1 roku jsou účtovány do účtové skupiny 23 Krátkodobé bankovní úvěry a 24 Krátkodobé finanční výpomoci. Úvěry a půjčky se splatností delší jak 1 rok jsou účtovány do účtové skupiny 46 Dlouhodobé úvěry a 47 Dlouhodobé závazky. [14]

- Obchodní závazky – evidence těchto závazků je obzvláště důležitá, je nutné dbát na jejich správný a průkazný převod do účetnictví, protože neoprávněným převodem dochází k chybnému ovlivnění základu daně z příjmů. Účtují se v účtové skupině 32 Závazky. [14]

- Ostatní závazky – jedná se o závazky daní – daň z přidané hodnoty, daň z příjmů, popř. jiné daně, závazky vůči orgánům sociálního a zdravotního pojištění, či dalším věřitelům. [14]

3.3.8 Účetní pravidla převodového můstku

Základní principy účetnictví musí splňovat jakýkoliv převodový můstek převodu daňové evidence na vedení účetnictví. Mezi základní principy patří:

- a) počáteční stavy v účetnictví musí být stejné jako konečné stavy majetku a závazků v daňové evidenci
- b) v počátečních stavech podvojného účetnictví mohou být zaznamenány pouze rozvahové účty, podrozvahové účty a v neposlední řadě některé naturální účty (na těchto účtech je možné evidovat i jiné hodnoty než jsou peníze)
- c) veškeré informace, které jsou v účetní evidenci účetní jednotky, musí být zobrazeny v počátečních stavech účtů
- d) výsledkové účty nesmí být uvedeny v počátečních stavech [11]

Prostřednictvím převodového můstku s účtováním Má Dáti, Dal a s uvedením dopadu do daňového základu lze doložit správnost převodu. Během účtování převodu z daňové evidence na vedení účetnictví mohou nastat tyto obecné účetní případy:

o Má Dáti – rozvahový účet DAL – rozvahový účet

o Má Dáti – podrozvahový účet DAL – podrozvahový účet

Hodnotu účtu 491 – Účet individuálního podnikatele lze získat jako rozdíl rozvahových stran účtů, který představuje u fyzických osob jakousi analogii účtu 411 – Základní kapitál u obchodních společností. Pomocí převodového protokolu je možné doložit převodový můstek. V tomto protokolu jsou zobrazeny veškeré položky na základě podkladů knih z daňové evidence. Postupovat je možné tak, že na tyto podklady bude uvedené pořadové číslo ze zmiňované převodní tabulky. Prohlášení účetní jednotky s podpisy všech zodpovědných osob za převod, by mělo být součástí každého převodového můstku. Převodový můstek je nutné doložit počáteční hlavní knihou a počáteční rozvahou. [11]

3.3.9 Otevření účetních knih

Účetní jednotka je povinna na začátku každého účetního období sestavit svůj účtový rozvrh. Tento rozvrh je sestaven na základě směrné účtové osnovy, která je uvedena v příloze č. 4 k Vyhlášce č. 500/2002 Sb. V tomto rozvrhu musí účetní jednotka uvést účty, které jsou potřebné k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Účtový rozvrh je sestavován pro každé účetní období, avšak v průběhu účetního období je možné rozvrh doplňovat. Pokud v průběhu účetního období nedošlo k žádné změně, může být účtový rozvrh použit i v následujícím účetním období. Od 1. 1. 2003 stanovuje směrná účtová osnova povinnost označit syntetické účty závazně pouze v úrovni účtových tříd a účtových skupin, tedy číselné znaky pouze na prvních dvou místech. Číslice použité na dalších místech nejsou závazně stanoveny a záleží pouze na rozhodnutí a volbě účetní jednotky, která je takto uvede na svém účtovém rozvrhu. Vedle účtového rozvrhu sestavují účetní jednotky interní směrnici, která se týká např. způsobu účtování o zásobách, odpisování dlouhodobého majetku, kurzu používaného při přepočtu zahraniční měny. [11]

3.3.10 Kontrola převodu z daňové evidence na vedení účetnictví

Kontrola převodu z daňové evidence na vedení účetnictví by měla odpovídat zásadám komplexnosti, účetní a daňové správnosti. Kontrola by měla být zaměřena především na nejčastější chyby, které mohou při převodu nastat.

- Kontrola zásady podvojnosti po zaúčtování počátečních stavů – součet všech účtů na straně Má Dáti musí být stejný, jako součet všech účtů na straně Dal.
- Kontrola návaznosti – hodnoty výkazu o majetku a závazcích v posledním daňovém přiznání musí souhlasit se zůstatky účtů po převodu.
- Převod musí odpovídat skutečnosti – pokud zjištěný rozdíl nemá dopad na výši daňového základu v odevzdaném daňovém přiznání, pak není zapotřebí podávat dodatečné daňové přiznání. Rozdíly je nutné zdokumentovat a řádně popsat u převodového můstku.
- Kontrola úplnosti – na konkrétních účtech v soustavě podvojného účetnictví musí být zachyceny veškeré operace, které jsou součástí obchodního majetku. Na základě zákona o účetnictví nesmí být nic, co je předmětem účetnictví, mimo účetní evidenci.
- Kontrola převodového můstku na nové účetnictví – kontrola, zda vložené hodnoty skutečně odpovídají převodovému můstku, zároveň, zda se zůstatky knih analytické evidence rovnají zůstatkům na jednotlivých účtech v hlavní knize.
- Kontrola daňová – na základě skutečnosti, že převod daňové evidence na vedení účetnictví je především daňovou záležitostí, je nezbytné zkontrolovat, zda jsou jednotlivé položky správně označeny daňově či nedaňově.
- Kontrola účetní – jedná se o kontrolu, zda jednotlivé rozvahové účty svou náplní odpovídají metodice podvojného účetnictví. [11]

4 VLASTNÍ ANALÝZA

Hlavním úkolem této části diplomové práce je simulace přechodu z daňové evidence, kterou v současné době vybraný podnikatelský subjekt využívá, na vedení účetnictví.

4.1 Představení podnikatele

Předmětem diplomové práce je přechod z daňové evidence na vedení účetnictví konkrétního podnikatele. Podnikatel Vratislav Slavík podniká jako fyzická osoba na základě živnostenského zákona, konkrétně na základě živnosti řemeslné. Svou podnikatelskou činnost zahájil 13. října roku 2003. Předmětem činnosti podnikatelského subjektu jsou především obkladačské práce, avšak z důvodu rostoucího zájmu o jeho služby se podnikatel rozhodl rozšířit svoje služby, a to o zednické práce (především výstavba bytových jader). V současné době pan Slavík nezaměstnává žádné zaměstnance na hlavní pracovní poměr, pouze v období sezóny využívá občasné výpomoci brigádníků, ale právě na základě rozšiřování své činnosti uvažuje o přijmutí 1-2 zaměstnanců na hlavní úvazek.

Podnikatel od začátku své činnosti vede daňovou evidenci, ale rozšiřování jeho služeb vyžaduje značnou investici do podnikání, kterou pravděpodobně bude muset řešit prostřednictvím úvěru od banky, která si ve většině případů z důvodu lepší vypovídací schopnosti žádá vedení účetnictví. Z tohoto důvodu se podnikatel začal zajímat o to, jaké dopady by přechod z daňové evidence na účetnictví mohl vyvolat.

Podnikatelský subjekt není zapsaný v obchodním rejstříku, ale je evidován v rejstříku živnostenském.

4.2 Účetní pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví

Problematiku přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví nalezneme, jak již bylo uvedeno v teoretické části práce, v §61b Vyhlášky č.500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. V následujících kapitolách budou vypracování jednotlivé kroky přechodu.

4.3 Postup převodových operací

- 1) Inventarizace majetku a závazků
- 2) Sestavení účetního rozvrhu na základě směrné účtové osnovy
- 3) Sestavení převodového můstku pro jednotlivé složky majetku a závazků
- 4) Sestavení počáteční rozvahy k 1. 1. 2015
- 5) Otevření jednotlivých účtu hlavní knihy

4.4 Poklady k inventarizaci

Podnikatel musí provést nejprve inventarizaci k 31. 12., aby zjistil skutečnou výši svého majetku a závazků, které bude muset následující účetní rok převést pomocí převodového můstku do účetní evidence.

4.4.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Ke konci roku 2014 eviduje podnikatel ve své evidenci dlouhodobého hmotného majetku dva automobily, které využívá ke své podnikatelské činnosti. Osobní automobil značky Volkswagen Tiguan, který pořídil v dubnu roku 2011 za 637 900 Kč, tento automobil je v současné době odepsán z 92%, dále užitkový vůz Peugeot Expert, který podnikatel pořídil v roce 2013 za 398 00 Kč, tento vůz je odepisován pouze dva roky, takže je zatím odepsán z 52%. Celková hodnota dlouhodobého majetku je ve výši 1 036 100 Kč.

Hranice pro dlouhodobý hmotný majetek je stanovená na 40 000 Kč. Veškerý tento majetek je odepisován na základě zákona o daních z příjmů, a to zrychleným způsobem.

Tabulka 2: Karta dlouhodobého majetku - osobní automobil

Název: Osobní automobil Volkswagen Tiguan		Datum zařazení: 17. 4. 2011	
Vstupní cena: 637 900 Kč		Datum vyřazení:	
Odpisová skupina: 2		Způsob odpisu: zrychlený	
Rok	Vstupní cena v Kč	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč
2011	637 900	127 580	510 320
2012	637 900	204 128	306 192
2013	637 900	153 096	153 096
2014	637 900	102 064	51 032

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů daňové evidence

Tabulka 3: Karta dlouhodobého majetku - užitkový automobil

Název: Užitkový automobil Peugeot Expert		Datum zařazení: 8. 2. 2013	
Vstupní cena: 398 200 Kč		Datum vyřazení:	
Odpisová skupina: 2		Způsob odpisu: zrychlený	
Rok	Vstupní cena v Kč	Odpis v Kč	Zůstatková cena v Kč
2013	398 200	79 640	318 560
2014	398 200	127 424	191 136

Zdroj: vlastní zpracování na základě podkladů daňové evidence

Drobný hmotný majetek

Podnikatel ke své činnosti využívá také drobný hmotný majetek, který má dobu použitelnosti delší než 1 rok. Přestože zákon o dani z příjmů nevymezuje povinnost vést

karty drobného hmotného majetku, podnikatel majetek na těchto kartách eviduje, aby prokázal, že je součástí jeho obchodního majetku a vyhnul se problémům, které by mohly být spojené s dokazováním daňově uznatelných výdajů v případě oprav nebo údržby tohoto majetku. Na základě toho, že se celá výše drobného hmotného majetku zahrnuje rovnou do daňově uznatelných výdajů, dojde potom v účetnictví k vytvoření oprávek ve výši 100% tohoto majetku.

V evidenci drobného hmotného majetku je evidován majetek v ocenění od 3 000 Kč do 40 000 Kč, s předpokládanou dobou použitelnosti delší než jeden rok.

Celková výše drobného hmotného majetku podnikatele představuje částku 55 586. Seznam jednotlivých položek drobného hmotného majetku a údaje o výši pořizovací ceny jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Seznam drobného hmotného majetku

Název	Cena v Kč
Notebook Lenovo	16 150
Mobilní telefon Samsung Galaxy S6	14 230
Tiskárna Canon Pixma	4 460
Vrtačka Bosch PGB	4 890
Aku vrtačka	5516
Řezačka obkladů Extol premium	5 780
Hliníkové štafle	2 170
Elektrické míchadlo Hecht 1136	2 390
Celkem	55 586

Zdroj: vlastní zpracování

Zásoby

K evidenci zásob využívá podnikatel opět skladové karty. Aby zamezil velkému množství materiálu na skladě, snaží se v rámci svých možností nakupovat zásoby takovým způsobem, aby byla většina zásob spotřebována ihned. Tento způsob nakupování zásob

může být pro podnikatele výhodou, protože při přechodu z daňové evidence na účetnictví dochází ke zvýšení základu daně mimo jiné právě o hodnotu zásob.

Podnikatelský subjekt se rozhodl oceňovat zásoby pořizovací cenou a dále se rozhodl, že bude o zásobách účtovat způsobem A.

Během inventarizace k 31. 12. 2014 bylo zjištěno, že fyzický stav zásob odpovídá jejich evidenčnímu stavu. Celková pořizovací cena zásob činí 54 217 Kč

Tabulka 5: Seznam zásob

Název	Množství	Pořizovací cena v Kč celkem
Flexibilní lepidlo Ceresit	10 ks	1 670
Obklad Nish Mink	15m ²	5 985
Umyvadlová baterie Levanta	2	5 080
Umyvadlová baterie Optima	3	3 780
Pevná stěna Wetroom Walk	1	7 832
Sprchový kout T-comfort	1	16 990
Umyvadlo Nest	1	3 990
Skříňka s umyvadlem Cube Way	1	8 890
Celkem	X	54 217

Zdroj: vlastní zpracování

Peněžní prostředky

Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt neobchoduje se zahraničním, vede pokladnu pouze v českých korunách. Fyzická inventarizace peněžních prostředků v pokladně, která byla provedená k 31. 12. 2014, ukázala konečný stav korunové poklady ve výši 87 425 Kč. Tento stav je shodný se stavem v peněžním deníku.

Tabulka 6: Peněžní prostředky

Název	Částka v Kč
Pokladna	87 425

Zdroj: vlastní zpracování

Běžný účet

Podnikatelský subjekt má ke své činnosti zřízený jeden podnikatelský účet, který je vedený stejně jako pokladna pouze v českých korunách. Prostřednictvím tohoto účtu podnikatel uskutečňuje platební styk s dodavateli, odběrateli, úřady a dalšími institucemi. Během dokladové inventury nebyl zjištěn žádný inventarizační rozdíl. Konečný zůstatek na běžném účtu je ve výši 314 680Kč.

Tabulka 7: Běžný účet

Název	Částka v Kč
Běžný účet	314 680

Zdroj: vlastní zpracování

Pohledávky

Podnikatel v rámci své činnosti využívá k této evidenci knihu pohledávek. V této knize eviduje k 31. 12. 2014 celkem 4 pohledávky z obchodních vztahů se splatností v lednu 2015. V následující tabulce je uvedený přehled vydaných faktur v celkové částce 245 930 Kč bez DPH a právě o tuto částku bude v příštím roce zvýšen základ daně.

Tabulka 8: Kniha pohledávek

Název	Částka bez DPH	DPH	Celkem s DPH
Pohledávka za odběrateli	183 450	38 525	221 975
Pohledávka za odběrateli	6 780	1 424	8 204
Pohledávka za odběrateli	21 200	4 452	25 652
Pohledávka za odběrateli	34 500	7 245	41745
Celkem	245 930	51 646	297 576

Zdroj: vlastní zpracování

Závazky

Podnikatelský subjekt v rámci daňové evidence vede řádnou evidenci závazků prostřednictvím knihy závazků. Tato kniha obsahuje závazky k dodavatelům, a to konkrétně ke společnosti SIKO Koupelny a.s.. Tato společnost je výhradním dodavatelem veškerých zásob, které podnikatel využívá ke své činnosti.

V následující tabulce je uvedený přehled přijatých faktur od společnosti SIKO Koupelny a.s. v celkové částce 142 620 Kč bez DPH. O tuto částku bude v příštím roce snížen základ daně. Dále je zde uveden závazek z titulu daně z příjmů fyzických osob ve výši 5 890 Kč.

Tabulka 9: Kniha závazků

Název	Částka bez DPH	DPH	Celkem s DPH
Závazky k dodavatelům	142 620	29 950	172 570
Závazky z titulu DPFO	5 890	0	5890
Celkem	148 510		178 460

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Inventarizace

Vzhledem k tomu, že podnikatelský subjekt přechází k 1. 1. 2015 z daňové evidence na vedení účetnictví, je tedy nutné provést inventarizace. Inventarizace majetku a závazků byla provedena k 31. 12. 2014. Stavby jednotlivých položek jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka 10: Stavby majetku a závazků k 31. 12. 2014 v Kč

Majetek/závazky	Brutto	Korekce	Netto
Dlouhodobý hmotný majetek			
Samostatné movité věci	1 036 100	793 932	242 168
Drobný hmotný majetek	55 586	55 586	0
Pohledávky			
Pohledávky za odběrateli	245 930	0	245 930
Zásoby			
Materiál na skladě	54 217	0	54 217
Krátkodobý finanční majetek			
Peníze v hotovosti	87 425	0	87 425
Běžný účet	314 680	0	314 680
Celkem hodnota majetku	1 793 938	849 518	944 420
Krátkodobé závazky			148 510
Závazky k dodavatelům			142 620
Závazky z titulu DPFO			5 890
Celkem hodnota závazků			148 510

Zdroj: vlastní zpracování dle podkladů daňové evidence

4.6 Účtový rozvrh

Následujícím krokem přechodu z daňové evidence na účetnictví je sestavení účtového rozvrhu. Účtový rozvrh slouží jako seznam všech účtů, které bude daná účetní jednotka používat v daném účetním období. Tento rozvrh je však možné v průběhu účetního období doplňovat. Sestavení účtového rozvrhu se řídí interní účetní směrnicí, kterou je možné charakterizovat jako soubor podmínek, pravidel a povinností, jejímž smyslem je aplikovat zákonné předpisy na konkrétní podmínky v účetní jednotce.

Podnikatel se rozhodl ke své činnosti používat především syntetické účty, pouze u účtů dodavatelé a odběratelé uvažuje o možnosti využití analytických účtů. Pro jednotlivé položky majetku a závazků jsou v účtovém rozvrhu stanoveny následující účty.

Na následující stránce je uveden konkrétní účtový rozvrh podnikatele.

Tabulka 11: Účtový rozvrh

Číslo účtu	Název účtu	Typ	Druh
022	Samostatné movité věci	A	R
023	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	A	R
082	Oprávký k samostatným movitým věcem	A	R
088	Oprávký k drobnému dlouhodobému majetku	A	R
122	Materiál na skladě	A	R
211	Pokladna	A	R
221	Bankovní účet	A	R
311	Odběratelé	A	R
321	Dodavatelé	P	R
341	Daň z příjmů	P	R
491	Účet individuálního podnikatele	P	R
501	Spotřeba materiálu	N	V
518	Ostatní služby	N	V
551	Odpisy DHM	N	V
602	Tržby z prodeje služeb	V	V
688	Ostatní provozní výnosy	V	V
701	Počáteční účet rozvažný	Z	R
702	Konečný účet rozvažný	Z	R

Zdroj: vlastní zpracování, použité zkratky: A – aktivní účet, P – pasivní účet, N – nákladový účet, V – výnosový účet, Z – závěrkové účty

4.7 Převodové můstky jednotlivých složek majetku a závazků

Po inventarizaci majetku a závazků následuje sestavení převodového můstku, kde dochází k převodu jednotlivých položek na konkrétní účty a následně se zjišťuje, které z těchto účtů budou mít vliv na velikost základu daně.

Tabulka 12: Převodový můstek v Kč

Číslo účtu	Název účtu	Vliv na základ daně	MD	D
	Dlouhodobý majetek			
022	Samostatné movité věci	NE	1 036 100	
028	Drobný hmotný majetek	NE	55 586	
	Oprávký k DHM			
082	Oprávký k SMV	NE		793 932
088	Oprávký k drobnému HM	NE		55 586
	Zásoby			
112	Materiál na skladě	ANO	54 217	
	Krátkodobý finanční majetek			
211	Pokladna	NE	87 425	
221	Bankovní účet	NE	314 680	
	Pohledávky			
311	Odběratelé	ANO	245 930	
	Závazky			
321	Dodavatelé	ANO	142 620	
	Zúčtování daní a dotací			
341	Závazky z titulu DPFO	NE	5 890	

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že některé položky, jako jsou pohledávky, zásoby a závazky, budou mít vliv na výši základu daně, a to konkrétně v roce přechodu z daňové evidence na účetnictví.

Zásoby: 54 217

Pohledávky: 245 930

Závazky: 142 620

Daňový dopad = 54 217 + 245 930 – 142 620 = 157 527 Kč

K prvnímu dni účetního období dojde k převodu stavů jednotlivých složek majetku a závazků, které vyčíslíme jako počáteční zůstatky příslušných rozvahových účtů. Následný rozdíl mezi součtem počátečních zůstatků nově otevřených účtů aktiv a mezi součtem zůstatků nově otevřených účtů pasiv vyčíslíme na účet 491 – Účet individuálního podnikatele.

4.8 Počáteční rozvaha a otevření účtů

Na základě zákona o účetnictví musí podnikatelské subjekty prokazovat stav svého majetku a závazků v účetním výkaze – Rozvaze. Tento dokument musí k rozvahovému dni sestavovat každý, kdo vede účetnictví.

Počáteční rozvaha bude sestavena ve zjednodušené formě a bude obsahovat veškeré položky majetku a závazků podnikatele. Na základě údajů z převodového můstku bude sestavena k 1. 1. 2015 počáteční rozvaha, která má následující strukturu.

Tabulka 13: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 - Aktiva

Označení	Aktiva	Běžné účetní období		
		Brutto	Korekce	Netto
	Aktiva celkem	1 793 938	849 518	944 420
B.	Dlouhodobý majetek	1 091 686	849 518	242 168
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	1 091 686	849 518	242 168
B. II. 3.	Samostatné movité věci	1 036 100	793 932	242 168
B. II. 6.	Drobný hmotný majetek	55 586	55 586	0
C.	Oběžná aktiva	702 252	0	702 252
C. I.	Zásoby	54 217	0	54 217
C. I. 1.	Materiál	54 217	0	54 217
C. III.	Krátkodobé pohledávky	245 930	0	245 930
C. III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	245 930	0	245 930
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	402 105	0	402 105
C. IV. 1.	Peníze v hotovosti	87 425	0	87 425
C. IV. 2.	Účty v bankách	314 680	0	314 680

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 14: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 - Pasiva

Označení	Pasiva	Běžné účetní období
	Pasiva celkem	944 420
A.	Vlastní kapitál	795 910
B.	Cizí zdroje	148 510
B. III.	Krátkodobé závazky	148 510
B. III. 1	Závazky z obchodních vztahů	142 620
B. III. 7.	Stát – daňové závazky a dotace	5 890

Zdroj: vlastní zpracování

Provedená zahajovací rozvaha znázorňuje, že byla zajištěna správnost přechodu z daňové evidence na účetnictví, neboť strana Aktiv se rovná straně Pasiv.

Z výše uvedené počáteční rozvahy vyplývá, že aktiva v celkové výši **944 420 Kč** jsou tvořena dlouhodobým majetkem v hodnotě **242 168 Kč** a oběžným majetkem v hodnotě **702 252 Kč**.

Na druhé straně rozvahy nalezneme pasiva v celkové hodnotě **944 420 Kč**, tím pádem byla splněna bilanční podmínka rovnosti aktiv a pasiv. Pasiva jsou tvořena vlastním kapitálem v hodnotě **795 910 Kč** a dále stranu pasiv doplňují cizí zdroje v hodnotě **148 510 Kč**.

Otevření účtů

Následujícím krokem při přechodu z daňové evidence na účetnictví je k prvnímu dni účetního období otevření účetních knih. Konečné stavy jednotlivých položek majetku a závazků, které byly zjištěné při inventarizaci, převedeme jako počáteční stavy jednotlivých položek.

Otevření počátečních stavů se provádí prostřednictvím účtu 701 – Počáteční účet rozvažný. Účetní zápis je na vrub účtu Počáteční účet rozvažný a ve prospěch nově otevřených účtů pasiv a naopak ve prospěch Počátečního účtu rozvažného a na vrub nově otevřených účtů aktiv, kam se účtují jejich počáteční stavy.

Jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, rozdíl mezi počátečními stavy aktivních a pasivních účtů bude zachycen na účet 491 – Účet individuálního podnikatele.

Následující tabulky zachycují otevření účetních knih k 1. 1. 2015.

Tabulka 15: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Dlouhodobý hmotný majetek

Název účtu	Kč	MD	D
Dlouhodobý hmotný majetek	1 036 100	022	701
Oprávký k DHM	793 932	701	082

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Drobný hmotný majetek

Název účtu	Kč	MD	D
Drobný hmotný majetek	55 586	028	701
Oprávky k drobnému hmotnému majetku	55 586	701	088

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Zásoby

Název účtu	Kč	MD	D
Materiál na skladě	54 217	112	701

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Krátkodobý finanční majetek

Název účtu	Kč	MD	D
Peníze v hotovosti	87 425	211	701
Běžný účet	314 680	221	701

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 19: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Krátkodobé závazky

Název účtu	Kč	MD	D
Závazky k dodavatelům	142 620	701	321
Závazek z titulu DPFO	5 890	701	342

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Vlastní kapitál podnikatele

Název účtu	Kč	MD	D
Účet individuálního podnikatele	795 910	701	491

Zdroj: vlastní zpracování

4.9 Daňový pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví

Jak již bylo uvedeno v první části diplomové práce, daňový pohled na přechod z daňové evidence na účetnictví se nachází v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník vede daňovou evidenci, vycházíme z rozdílu mezi příjmy a výdaji. K úpravě základu daně z příjmů dojde až ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník zahájil vedení účetnictví.

V následující tabulce jsou uvedeny jednotlivé položky majetku a závazků podnikatele a následně je zde uvedeno, které položky a jakým způsobem ovlivňují základ daně.

Tabulka 21: Položky ovlivňující a neovlivňující velikost základu daně

Číslo účtu	Název účtu	Vliv na základ daně	Dopad na základ daně	MD	D
	Dlouhodobý majetek				
022	Samostatné movité věci	NE	neovlivňuje	1 036 100	
028	Drobný hmotný majetek	NE	neovlivňuje	55 586	
	Oprávky k DHM				
082	Oprávky k SMV	NE	neovlivňuje		793 932
088	Oprávky k drobnému HM	NE	neovlivňuje		55 586
	Zásoby				
112	Materiál na skladě	ANO	zvýší	54 217	
	Krátkodobý finanční majetek				
211	Pokladna	NE	neovlivňuje	87 425	
221	Bankovní účet	NE	neovlivňuje	314 680	
	Pohledávky				
311	Odběratelé	ANO	zvýší	245 930	
	Závazky				
321	Dodavatelé	ANO	sníží	142 620	
	Zúčtování daní a dotací				
341	Daň z příjmů	NE	neovlivňuje	5 890	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 22: Daňový dopad v roce přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví

Položka	Zvýšení základu daně	Snížení základu daně
Odběratelé	245 930	
Materiál na skladě	54 217	
Dodavatelé		142 620
Celkem	157 527	

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že mezi položkami, které zvyšují základ daně a položkami, které snižují základ daně je rozdíl v celkové výši 157 527 Kč.

4.9.1 Optimalizace daňového dopadu

Poplatník evidující své příjmy podle §7, zákona o daních z příjmů a který se rozhodl přejít z daňové evidence na vedení účetnictví, může hodnotu pohledávek a zásob, které evidoval v době zahájení vedení účetnictví zahrnout do základu daně dvojím způsobem:

- Jednorázově, v době zahájení účetnictví
- Postupně v následujících 9 měsících, počínaje zdaňovacím obdobím, ve kterém bylo zahájeno vedení účetnictví

Jednorázové nebo postupné zahrnutí pohledávek do základu daně

Jakým způsobem zahrne poplatník hodnotu pohledávek a zásob do základu daně je zcela v jeho kompetenci. Důležité je, že rozložení daňové zátěže pohledávek lze uplatňovat od toho roku, od kterého bylo zahájeno vedení účetnictví, v našem případě se jedná o rok 2015. V případě závazků si musí dát podnikatel pozor na to, že jejich hodnotu nelze rozdělit do jednotlivých let, ale tyto závazky musí uplatnit jednorázově, a to v prvním roce.

Na následujícím příkladu bude znázorněn dopad částky 157 527 Kč, kterou musí podnikatel dodat, a to způsoby, jak je uvedeno výše, jednorázovým způsobem v době zahájení vedení účetnictví nebo postupně po dobu následujících 9 let.

Podnikatel dosáhl v roce 2014 rozdílu mezi výnosy a náklady ve výši 530 000 Kč. S touto částkou bude kalkulováno po dobu následujících 5 let. Podle §35b a odstavce 1, zákona

o daních z příjmů, snižuje podnikatel velikost daně o základní slevu, a tou je sleva na poplatníka, v celkové výši 24 840 Kč za rok. Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15% a po dobu následujících pěti let budu kalkulovat s tím, že se sazba daně měnit nebude. Z nezdanitelných částí základů daně poplatník neuplatňuje žádnou položku.

Tabulka 23: Jednorázové zahrnutí pohledávek do základu daně v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Zvýšení základu daně o hodnotu pohledávek a zásob	300 147	0	0	0	0
Snížení základu daně o hodnotu závazků	142 620	0	0	0	0
Daňový dopad přechodu	157 527	0	0	0	0
Výsledek hospodaření	530 000	530 000	530 000	530 000	530 000
Základ daně z příjmů	687 527	530 000	530 000	530 000	530 000
Zaokrouhlený základ daně na 100 dolů	687 500	530 000	530 000	530 000	530 000
Daň	103 125	79 500	79 500	79 500	79 500
Sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Velikost daně po uplatnění slev	78 285	54 660	54 660	54 660	54 660

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že při jednorázovém zahrnutí pohledávek do základu daně, je v prvním roce velikost daně o 23 625 Kč vyšší než v následujících letech.

Následující tabulka ukazuje, jaký dopad bude mít postupné zahrnutí pohledávek do základu daně.

Tabulka 24: Postupné zahrnutí pohledávek do základu daně v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Zvýšení základu daně o hodnotu pohledávek a zásob	60 030	60 030	60 030	60 030	60 030
Snížení základu daně o hodnotu závazků	142 620	0	0	0	0
Daňový dopad přechodu	-82 590	60 030	60 030	60 030	60 030
Výsledek hospodaření	530 000	530 000	530 000	530 000	530 000
Základ daně z příjmů	447 410	590 030	590 030	590 030	590 030
Zaokrouhlený základ daně na 100 dolů	447 400	590 000	590 000	590 000	590 000
Daň	67 110	88 500	88 500	88 500	88 500
Sleva na poplatníka	24 840	24 840	24 840	24 840	24 840
Velikost daně po uplatnění slev	42 270	63 660	63 660	63 660	63 660

Zdroj: vlastní zpracování

Z postupného zahrnutí pohledávek do základu daně je patrné, že velikost daně v roce 2015 je o 21 390 Kč nižší než v následujících letech.

4.10 Daň z příjmu FO v roce 2014

Vypočtená daň z příjmů fyzických osob pro rok 2014 je zde srovnána podle provedení v daňové evidenci, tak následně pro její provedení v účetnictví.

Podnikatel využívá pouze slevu na poplatníka. Vzhledem k tomu, že jeho poslední daňová povinnost nepřesáhla částku 30 000Kč, není povinen platit zálohy na daň z příjmů. Daňové přiznání k dani z příjmů podává k 31. 3. následujícího roku po uplynulém zdaňovacím období.

4.10.1 Výpočet daně z příjmů FO v daňové evidenci

Pro výpočet daně z příjmů fyzických osob v daňové evidenci se využívají údaje především z peněžního deníku. Základ daně zjednodušeně představuje rozdíl mezi příjmy a výdaji.

Tabulka 25: Výkaz příjmů a výdajů k 31. 12. 2014 v Kč

Příjmy	
Prodej výrobků a služeb	1 956 720
Ostatní příjmy	269 100
Příjmy celkem	2 225 820
Výdaje	
Nákup materiálu	1 425 645
Nákup drobného majetku	40 735
Provozní režie	148 960
Výdaje celkem	1 615 340
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	610 480

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě předchozí tabulky je možné vyčíslit dílčí základ daně podnikatele. Dílčí základ daně podle §7se stanoví jako rozdíl mezi celkovými příjmy, které jsou předmětem daně a celkovými výdaji souvisejícími s těmito příjmy.

DZD podle §7 = 2 225 820 – 1 415 340 = 610 480 Kč

Na základě zákona o dani z příjmů je možné provést úpravy, které snižují nebo zvyšují rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji. Snižít dílčí základ daně je možné o tzv. daňově uznatelné náklady nebo naopak zvýšit o daňově neuznatelné náklady.

Mezi položky snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji podnikatele patří odpisy hmotného majetku, které činí 229 488 Kč.

Výdaje celkem = výdaje vykázané v deníku + odpisy majetku
= 1 615 340 + 229 488 = 1 844 828 Kč

Základ daně = příjmy celkem – výdaje celkem
= 2 225 820 – 1 844 828 = 380 992 Kč

Zaokrouhlení základu daně na 100 dolů = 380 900 Kč

Vypočtená daň z příjmů FO = upravený základ daně * sazba daně
= 380 900 * 0,15 = 57 135 Kč

Daň z příjmů FO po uplatnění slev = vypočtená daň z příjmů FO – sleva na poplatníka
= 57 135 – 24 840 = 32 295 Kč

4.10.2 Výpočet daně z příjmů FO v účetnictví

Pro výpočet daně z příjmů FO v účetnictví se využívají zejména údaje z výkazu zisků a ztrát. Základ daně zjednodušeně představuje rozdíl mezi výnosy a náklady, tedy hospodářský výsledek.

Na následující stránce je uveden výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2014 konkrétního podnikatele.

Tabulka 26: Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2014

Výnosy	
Tržby z prodeje služeb	2 195 740
Ostatní provozní výnosy	234 385
Výnosy celkem	2 430 125
Náklady	
Spotřeba materiálu	1 385 617
Opravy a udržování	87 680
Ostatní služby	197 340
Odpisy DHM	229 488
Náklady celkem	1 900 125
Rozdíl mezi výnosy a náklady	530 000

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet daně z příjmů FO v případě jednorázového zahrnutí pohledávek do základu daně

$$\begin{aligned} \text{Hospodářský výsledek} &= \text{výnosy celkem} - \text{náklady celkem} \\ &= 2\,430\,125 - 1\,900\,125 = 530\,000 \text{ Kč} \end{aligned}$$

Zvýšení základu daně o hodnotu pohledávek: 300 147 Kč

Snížení základu daně o hodnotu závazků: 142 620 Kč

Daňový dopad přechodu: 157 527 Kč

Základ daně z příjmů: 687 527 Kč

Zaokrouhlený základ daně z příjmů: 687 500 Kč

$$\begin{aligned} \text{Vypočtená daň z příjmů FO} &= \text{zaokrouhlený základ daně z příjmů} * \text{sazba daně} \\ &= 687\,500 * 0,15 = 103\,125 \text{ Kč} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Daň z příjmů FO po uplatnění slev} &= \text{vypočtená daň z příjmů FO} - \text{sleva na poplatníka} \\ &= 103\,125 - 24\,840 = 78\,258 \text{ Kč.} \end{aligned}$$

Výpočet daně z příjmů FO v případě postupného zahrnutí pohledávek do základu daně v následujících pěti letech

Hospodářský výsledek = výnosy celkem – náklady celkem
= 2 430 125 – 1 900 125 = 530 000 Kč

Zvýšení základu daně o hodnotu pohledávek: 60 030 Kč

Snížení základu daně o hodnotu závazků: 142 620 Kč

Daňový dopad přechodu: -82 590 Kč

Základ daně z příjmů: 447 410 Kč

Zaokrouhlený základ daně z příjmů: 447 400 Kč

Vypočtená daň z příjmů FO = zaokrouhlený základ daně z příjmů * sazba daně
= 447 400 * 0,15 = 67 110 Kč

Daň z příjmů FO po uplatnění slev = vypočtená daň z příjmů FO – sleva na poplatníka
= 67 110 – 24 840 = 42 270 Kč.

Tabulka 27: Srovnání vypočtených ukazatelů v daňové evidenci a v účetnictví pro rok 2014

	Daňová evidence	Účetnictví	
		Jednorázové zahrnutí pohledávek a zásob do ZD	Postupné zahrnutí pohledávek a zásob do ZD po dobu 5 let
Vypočtená daň	57 135	103 125	67 110
Daň po uplatnění slev	32 295	78 285	42 270

Zdroj: vlastní zpracování

V daňové evidenci byla pro rok 2014 vyčíslená daň ve výši 32 295 Kč, oproti tomu v účetnictví byla pro tento rok vypočítána daň při jednorázovém zahrnutí pohledávek do základu daně v celkové výši 78 285 Kč, dále při postupném zahrnutí pohledávek po dobu 5 let do základu daně, byla velikost daně ve výši 42 270Kč, to znamená, že v účetnictví vyšla daň v prvním případě o 45 990 Kč vyšší než u daňové evidence, ve druhém případě vyšla v účetnictví daň vyšší o 9 975 Kč. Pro daného podnikatele by tedy bylo výhodnější zůstat u vedení daňové evidence a nepřecházet na vedení účetnictví.

Tento výsledek může být ovlivněn vysokými pohledávkami, které činí 245 930 Kč a které musí být dodaněny buď v roce přechodu z daňové evidence na účetnictví nebo v následujících 9 letech. Tato pohledávka se objevuje v účetnictví ve výnosech, ale v daňové evidenci by se neprojevila v příjmech, kde se promítnou pouze skutečně přijaté platby.

5 SHRNU TÍ A DISKUZE

Fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci musí pečlivě sledovat, zda jim ze zákona nevzniká povinnost přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví. Podnikatel Vratislav Slavík, který vede daňovou evidenci od začátku svého podnikání, se z důvodu plánování rozšíření své činnosti rozhodl zvážit metodu přechodu z daňové evidence na účetnictví. Rozšíření podnikatelské činnosti bude muset podnikatel s největší pravděpodobností řešit prostřednictvím úvěru od banky, která si právě žádá přechod z daňové evidence na účetnictví, a to z důvodu větší vypovídací schopnosti účetnictví.

Přechod z daňové evidence na účetnictví musí být v souladu se současnou právní úpravou. Pro správný přechod z daňové evidence na vedení účetnictví, bylo nutné vypracovat jednotlivé kroky přechodu. Prvním krokem byla vypracovaná inventarizace majetku a závazků podnikatele, při které bylo zjištěno, že skutečný stav majetku a závazků odpovídá jejich evidenčnímu stavu. Dalším krokem bylo sestavení účtového rozvrhu, na základě směrné účtové osnovy, ve kterém jsou uvedené veškeré účty, které bude podnikatel v průběhu účetního období používat. Podnikatel se rozhodl ke své činnosti využívat především syntetické účty o analytickém členění, z důvodu lepší orientace, uvažuje pouze v případě dodavatelů a odběratelů.

Na inventarizaci majetku a závazků navazuje sestavení převodového můstku, ve kterém došlo k převodu jednotlivých položek na konkrétní účty a následně bylo zjištěno, které z těchto účtu mají vliv na velikost základu daně. Mezi položky ovlivňující výši základu daně patří pohledávky, zásoby a závazky, které by při úhradě byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Zatímco účetně je přechod realizován k 1. 1. 2015, z daňového hlediska je přechod řešen až k 31. 12. 2015. Daňové dopady přechodu jsou realizovány během vyplňování daňového přiznání, ve kterém jsou uvedené jednotlivé položky zvyšující nebo snižující základ daně.

Z diplomové práce vyplývá, že podnikatel bude muset zvýšit základ daně o hodnotu zásob ve výši 54 217 Kč a o hodnotu pohledávek ve výši 245 930 Kč, celkem se tedy jedná o navýšení základu daně o 300 147 Kč. Na druhé straně musí snížit základ daně o hodnotu závazků ve výši 142 620 Kč. Celková výše daňového dopadu činí 157 527 Kč.

Podnikatel má 2 možnosti zahrnutí zásob a pohledávek do základu daně, a to buď jednorázovým způsobem, nebo po dobu 9 následujících období. Pokud by se podnikatel rozhodl pro jednorázové zahrnutí pohledávek do základu daně, zaplatil by v prvním roce vedení účetnictví 78 285 Kč a v následujících letech 54 660 Kč. V případě postupného zahrnutí pohledávek do základu daně, po dobu následujících 5 let, zaplatí podnikatel v prvním roce vedení účetnictví 42 270 Kč a v následujících letech 63 660 Kč. Pokud se podnikatel rozhodne zahrnout hodnotu pohledávek a zásob do základu daně jednorázovým způsobem, musí počítat se značnou finanční zátěží, která se projeví v celkové velikosti daně z příjmů. Druhá varianta, tedy postupné zahrnutí do základu daně, se jeví jako výhodnější, neboť zaplacení daně se oddálí a podnikatel může použít finanční prostředky pro jiné účely. V případě predikce rostoucí daně z příjmů fyzických osob je pro podnikatele výhodnější zahrnout hodnotu zásob a pohledávek do základu daně jednorázově v plné výši, v opačném případě, pokud by se dalo očekávat, že daň z příjmů fyzických osob bude klesat, je pro podnikatele výhodnější rozložit hodnotu zásob a pohledávek do základu daně postupně.

V případě, že by podnikatel nepřecházel na vedení účetnictví a zůstal u vedení daňové evidence, vznikla by mu daňová povinnost ve výši 32 295 Kč.

Z výše uvedených výpočtů vyplývá, že pro podnikatele je výhodnější zůstat u vedení daňové evidence. Neboť v případě jednorázového zahrnutí pohledávek do základu daně zaplatí podnikatel v prvním roce o 45 990 Kč více, než v případě daňové evidence, v případě postupného zahrnutí pohledávek do základu daně zaplatí podnikatel v prvním roce daň vyšší o 9 975 Kč. Tento výsledek je možné přisuzovat vysokým pohledávkám, které se objevily ve výnosech při vedení účetnictví, ale neprojeví se v příjmech ve vedení daňové evidence.

Na základě zjištěných výsledků z provedené analýzy vyplývá, že při přechodu z daňové evidence na účetnictví dojde k nepříznivému daňovému dopadu způsobenému především vysokým stavem zásob a neuhrazených pohledávek. Minimalizovat daňový dopad je tedy možné, před přechodem z daňové evidence na účetnictví, snížením co největšího množství skladových zásob a neuhrazených pohledávek.

Výdaje, které jsou spojené s pořízením zásob a služeb jsou promítány do daňových výdajů bez ohledu na jejich skutečnou spotřebu, na druhé straně do zdanitelných příjmů vstupují pouze ty příjmy, které byly skutečně realizovány. Podnikatel má tedy na základě odložení daňové povinnosti větší možnost investic do rozvoje firmy. Mezi další výhody daňové evidence patří její nižší administrativní náročnost v porovnání s vedením účetnictví a v neposlední řadě také menší požadavky na technické zabezpečení. Nevýhoda daňové evidence spočívá v tom, že evidence pokrývá potřeby plynoucí především z daňové povinnosti a je mnohem méně využitelná pro řízení firmy.

Vedení účetnictví je administrativně náročnější, ale pokud se podnikatel rozhodne, že začne vést podvojně účetnictví, získá mnohem lepší přehled o svém podnikání a bude moci tyto informace využít k efektivnějšímu řízení firmy a lépe plánovat do budoucna. Daňová evidence sleduje příjmy a výdaje a slouží tedy především pouze ke stanovení základu daně, zatímco účetnictví je konstruováno k řízení firmy a zabývá se sledováním výnosů a nákladů, které jsou pro řízení firmy mnohem vhodnější.

Důležitou skutečností, kterou by se měl podnikatel uvědomit je, že pokud se rozhodne přejít z daňové evidence na účetnictví, musí takto účtovat minimálně po dobu 5 účetních období. V případě, že by v průběhu této doby zjistil, že mu daňová evidence vyhovovala více, musel by počkat do vypršení této lhůty.

Na základě zjištěných výsledků musí podnikatel zvážit budoucí vývoj podnikání. V případě rozšíření firmy je vhodný přechod na vedení účetnictví, které podnikateli umožní přesnější, hlubší a širší pohled na celkové hospodaření firmy. Ovšem tento přechod je spojený s nepříznivým daňovým dopadem, se kterým musí podnikatel počítat.

6 ZÁVĚR

Na základě zjištěných skutečností vyplývajících z provedené analýzy a komparace daňové evidence a vedení účetnictví vyplývá, že přechod na účetnictví bude mít pro podnikatele negativní dopad spojený s významně zvýšenou daňovou zátěží, a proto je pro něj přechod na účetnictví nevýhodný.

Z diplomové práce vyplývá, že podnikatel bude muset navýšit základ daně o hodnotu zásob a pohledávek v celkové výši 300 147 Kč a na druhé straně dojde ke snížení základu daně o hodnotu závazků ve výši 142 620 Kč. Celková výše daňového dopadu bude 157 527 Kč.

Daňovou zátěž je možné rozložit až do 9 následujících účetních období, což by přiblížilo výši daní současnému stavu. Avšak i přes toto rozložení daňové zátěže, je výše daňové povinnosti během vedení účetnictví vyšší, a proto pro podnikatele nevýhodná. V případě postupného zahrnutí pohledávek do základu daně, po dobu následujících 5 let, zaplatí podnikatel v prvním roce vedení účetnictví daň v celkové výši 42 270 Kč a v následujících letech 63 660 Kč, což je o 9 975 Kč výše, než kdyby podnikatel zůstal u vedení daňové evidence.

Pokud by se podnikatel rozhodl zahrnout hodnotu pohledávek a zásob do základu daně jednorázovým způsobem, zaplatil by v prvním roce vedení účetnictví daň ve výši 78 285 Kč a v následujících letech 54 660 Kč, což by pro podnikatele znamenalo vyšší daňovou zátěž o 45 990 Kč než v případě daňové evidence.

V případě, že by podnikatel nepřecházel na vedení účetnictví a zůstal u vedení daňové evidence, vznikla by mu daňová povinnost ve výši 32 295 Kč.

Dobrovolný přechod na vedení účetnictví je možné vybranému podnikateli doporučit pouze v případě, že bude muset vykazovat řádné účetní výkazy, např. při podávání žádosti o podnikatelskou půjčku na rozšíření činnosti.

7 POUŽITÉ ZDROJE

[1] PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ 2005*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2005, 237 s. ISBN 80-7263-263-9.

[2] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: Grada, 2015, 135 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5436-9.

[3] PILÁTOVÁ, Jana a kolektiv. *Daňová evidence 2007 - komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ*. 3. Olomouc: Anag, 2007. ISBN 978-80-7263-381-4.

[4] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2014*. 11. Praha: GRADA Publishing a.s., 2014. ISBN 978-80-247-5117-7.

[5] HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ. *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik -2: aktualizované a doplněné vydání*. 2. Praha: GRADA Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-2477-218-9.

[6] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví podnikatelů: po vstupu do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004, xiii, 273 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-859-2.

[7] MRKOSOVÁ, Jitka. *Podvojně účetnictví pro začátečníky*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2003, 110 s. ISBN 80-7226-927-5.

[8] PROCHÁZKA, Jakub. *Základy účetnictví v kostce*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2000, 118 s. Kostka speciál. ISBN 80-7200-382-8.

[9] SKÁLOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví 2013*. 20. vyd. Praha: Grada, 2013, 218 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4633-3.

[10] MRKOSOVÁ, Jitka. *Účetnictví 2011*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2011, 291 s. Daně a účetnictví (Computer Press), 2011. ISBN 978-80-251-3422-1.

[11] DUŠEK, Jiří. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. 1. Praha: GRADA Publishing a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2387-7.

- [12] *Účetnictví podnikatelů: zákony, vyhlášky, standardy*; Audit: redakční uzávěrka k 27. 1. 2014. Ostrava: Sagit, 2014, 175 s. ISBN 978-80-7488-036-0
- [13] HRUŠKA, Vladimír. *Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu pro podnikatele*. Vyd. 1. Praha: VOX, 2010, 250 s. Účetnictví (VOX). ISBN 978-80-86324-85-2.
- [14] KADLEC, Jiří a Rostislav CHALUPA. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví: komentář a příklady, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č. 500/2002 Sb.* 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2006, 175 s. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 80-7263-327-9.
- [15] RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2014 po rekodifikaci soukromého práva*. 14. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 1143 s. Účetnictví (Anag). ISBN 978-80-7263-853-6.
- [16] ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 264 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4702-6.
- [17] LOUŠA, František. *Účetnictví podnikatelů 2008: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2008*. Praha: ASPI, 2008, xxviii, 630 s. Meritum. ISBN 978-80-7357-336-2.
- [18] STROUHAL, Jiří a Renata ŽIDLICKÁ. *Účetnictví ...: velká kniha příkladů*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-2907-4.
- [19] OLA VAN BOEIJEN-OSTASZEWSKA Y MARNIX SCHELLEKENS. *European Tax Handbook 2012*. 23th annual ed. Amsterdam: IBFD Publications, 2012. ISBN 9789087221348.

8 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Rozvaha	34
Tabulka 2: Karta dlouhodobého majetku - osobní automobil	49
Tabulka 3: Karta dlouhodobého majetku - užitkový automobil	49
Tabulka 4: Seznam drobného hmotného majetku.....	50
Tabulka 5: Seznam zásob	51
Tabulka 6: Peněžní prostředky	52
Tabulka 7: Běžný účet	52
Tabulka 8: Kniha pohledávek	53
Tabulka 9: Kniha závazků	53
Tabulka 10: Stav majetku a závazků k 31. 12. 2014 v Kč.....	54
Tabulka 11: Účtový rozvrh	56
Tabulka 12: Převodový můstek v Kč.....	57
Tabulka 13: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 - Aktiva.....	59
Tabulka 14: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 - Pasiva	59
Tabulka 15: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Dlouhodobý hmotný majetek	60
Tabulka 16: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Drobný hmotný majetek	61
Tabulka 17: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Zásoby	61
Tabulka 18: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Krátkodobý finanční majetek	61
Tabulka 19: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Krátkodobé závazky	61
Tabulka 20: Počáteční zůstatek k 1. 1. 2015 - Vlastní kapitál podnikatele	62
Tabulka 21: Položky ovlivňující a neovlivňující velikost základu daně	63
Tabulka 22: Daňový dopad v roce přechodu z daňové evidence na vedení účetnictví	64
Tabulka 23: Jednorázové zahrnutí pohledávek do základu daně v Kč	65
Tabulka 24: Postupné zahrnutí pohledávek do základu daně v Kč	66
Tabulka 25: Výkaz příjmů a výdajů k 31. 12. 2014 v Kč.....	67
Tabulka 26: Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2014	69
Tabulka 27: Srovnání vypočtených ukazatelů v daňové evidenci a v účetnictví pro rok 2014	70